

Naš tednik

KROJ

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Obnovite naročnino za
„Naš tednik“
za II. polovico leta.

5. leto / številka 23

V Celovcu, dne 4. junija 1953

Cena 1 šilling

Tudi strokovnjaki so govorili

Pred tremi leti je VdU zagnal hudo časopisno gonjo proti dvojezični šoli in stavil tudi v koroškem deželnem zboru na šolskega referenta, g. deželnega glavarja, vprašanje, kaj namerava ukreniti, da se uveljavi v tem pogledu volja staršev.

V tej zvezi se je takrat g. deželni glavar obrnil na pristojna ministra zvezne vlade in sicer na zunanjega ministra dr. Gruberja in na prosvetnega ministra dr. Hurdasa, da jasno obrazložita svoje stališče do dvojezične šole. Pri tem se je skliceval deželni glavar na dejstvo, da se je ravno zunanji minister ponovno obrnil na njega, da mora dvojezična šola iz zunanje političnih ozirih ostati v polni veljavi.

Ob tem položaju je deželni šolski svet na željo deželnega glavarja Wedeniga sklical učitelje dvojezičnih šol na posebno posvetovanje v Lidmanskyschule v Celovcu za dan 8. septembra 1950. K temu posvetovanju so se zbrali predvsem učitelji, ki na svojih šolah tudi dejansko odredbo o dvojezičnih šolah izvajajo. Sam gospod deželni glavar je na konferenci govoril in izrecno naglasil važnost dvojezične šole za pomiritev narodnostnih naspotij v deželi. Pozval je učitelje, da storijo vse, da bo zamisel dvojezične šole prišla v polni meri do veljave.

Nato so se učitelji ves dan posvetovali o uspehih dvojezične pouka in o potrebah dvojezične šole. Na konferenci so učitelji v posebni resoluciji predvsem ugotovili, da potrebuje razvoj šole mir s politične strani. Ugotovili so nadalje, da potrebuje šola potrebnih knjig, za katere morata skrbeti šolska oblast in deželna vlada. Sklenili so, naj se omeji število otrok v posameznih razredih, da bo tako v polni meri zajamčen tudi uspeh šole. Ugotovili so, da so rezultati dvojezične pouka zadovoljivi in da je ta pot edino pravilna in bo vodila do medsebojnega spoštovanja in medsebojnega razumevanja obeh narodov v deželi.

In še eno zahtevo učitelji v svoji resoluciji. To je: zaščita učiteljev, ki izvajajo predpise odredbe, od strani deželne vlade in deželnega šolskega sveta.

Le redkokdaj je učiteljska konferenca prišla do tako jasnih in enomnih sklepov kakor dne 8. septembra 1950. Še isti dan je gospod deželni glavar obvestil o sklepih učiteljske konference pristojna ministrstva na Dunaju. Tudi to dejstvo samo je znak, kako važnost so merodajni krogi polagali na mnenje pristojnih učiteljev. Oni živijo na vasi, oni so neposredno med mladino ter slišijo in vidijo to, česar drugi tudi pri najboljši volji videti ne morejo.

Osnutek pa, katerega je deželna vlada izročila v študij posameznim strankam, se na izjave in ugotovitve šolskih strokovnjakov sploh ne ozira, se ne ozira na dejstvo, da so se zastopniki države in dežele v svojih zagovorih na mirovni konferenci sklicevali ravno na dvojezično šolo. Neodpustljivo je dejstvo, da je deželna vlada, oziroma šolski referent, to je gospod deželni glavar Wedenig sam, dal izdelati ta osnutek po sudetskem Nemcu, ki o naših razmerah v deželi ne more imeti najmanjšega pojma.

Nas ne zanima, iz kakih političnih pogledov je bil ta korak storjen, nas zanima le dejstvo, kako so narodnostne napetosti v deželi nastale, nas zanima le pot, kako bi prišlo dejansko do zopetne pomiritve na osnovi enakopravnosti obeh narodov na Koroškem.

Nam je jasno, da je zgodovina v svojem velikem razvoju pravična, da se vsaka krivica tudi na tem področju prej ali slej maščuje in da zato lahko rečemo in zapišemo z Aškercem:

Vzel sem med svojo in tvojo lastjo,
mejnik le-ta,
presadil ga skrivaj na last sem tvojo
za sežnja dva.
.....
nazaj ga nosim, kamen ta prekleti...

Ljubljana V CELOVCU

Zelo je posrečena misel ustvarjati zблиžanje med dvema sosednjima narodoma z izmenjavo kulturnih dobrin. Ko bodo sosedni narodi, v tem slučaju Slovenci in Nemci, spoznali kulturo drug drugega, ko bodo spoznali kulturno udejstvovanje in tudi kulturno zmogljivost svojega sosedja, se bodo spoznali. S tem se bodo znali tudi pravilneje ceniti, znali bodo spoštovati svojega sosedja in si bodo mogoče polagoma postali tudi prijatelji; na vsak način pa dobri sosedje.

K vsemu temu je prav gotovo v obilni meri doprineslo gostovanje ljubljanske opere v soboto, dne 30. in v nedeljo, dne 31. maja, v celovškem mestnem gledališču.

V soboto zvečer je odmevalo gledališče ob iskrenem odobravanju slovenskim igralcem, ki so priredili Dvoržakovo opero „Rusalko“. Nepopisno je bilo odobravanje slovenskim umetnikom v nedeljo zvečer, ko so

priredili prekrasni balet „Vrag na vasi“. V nedeljo dopoldne pa so koroški Slovenci napolnili mestno gledališče v Celovcu, njihovem navdušenju nad uspeho prireditvi „Gorenjskega slavčka“ skoraj ni bilo meje.

Vse tri prireditve so dosegle res popoln uspeh v vsakem oziru: pripomogle so koroškim Slovencem in tudi Nemcem do velikega kulturnega užitka, pokazale so izredno stopnjo slovenske gledališke umetnosti sosednjemu narodu, vzpostavile so prijateljske zveze med posamezniki in tudi med skupinami ter — upajmo — tudi med obema narodoma tostran in onstran Karavank. Te naj bi ne bile meja, ampak vez, ki družijo najprej dva dela istega matičnega naroda in po njem tudi dva sosedna naroda.

Oceno o vseh treh prireditvah priobčimo prihodnjič.

Angleška kraljica Elizabeta II. (USIS)

Kronanje v Londonu

Tekom časa, v stoletjih, so se znali predstavniki angleškega kraljevskega dvora prilagoditi razmeram. Niso zato danes več vladarji, ki bi vladali nad ljudstvom in mogoče tudi proti ljudstvu, ampak vladajo z ljudstvom in za ljudstvo. Postali so tako pravi predstavniki države in britanske državne skupnosti, postali so izraz ljudske volje. Zato pa je tudi mogoče, da so se ob slovesnostih kronanja kraljice Elizabete II. v Londonu zbrali predstavniki kraljestva, predstavniki skoraj neodvisnih držav in tudi predstavniki republik, ki pa vsi priznavajo kraljico Elizabeto II. kot predstavnico držav v britanski državni skupnosti.

Zato pa tudi moremo reči, da je bil zbran ob slovesnostih kronanja, dne 2. junija, v Londonu ves britanski narod. Milijoni so bili zbrani v Londonu samem, da bi prisostvovali slovesnostim kronanja, ki so jih prenašali po zvočnikih, radijskih prenosih in po daljnoglednih aparatih po vsem svetu. — V vseh cerkvah Anglije, v vseh kate-

dralah velikih mest in v vseh vaških cerkvah so bile molitve naroda za kraljico Elizabeto.

Po starodavnem običaju so se pričele slovesnosti kronanja opoldne v sredo v Londonu v westminstrski opatiji in slovesni spredov se je nato pomikal po starodavnih in najobljudenejših delih londonskega mesta. Že tisoči in stotisoči pa so ob teh cestah pričakovali spredov že en dan in eno noč preje in so se ob cestah takorekoč nasečili.

Ne samo zastopniki držav britanske državne skupnosti, za slovesnosti kronanja so se zbrali v Londonu tudi predstavniki držav vsega ostalega sveta. Zbrani so bili tam predstavniki vladarskih dvorov, predstavniki demokratičnih republik in predstavniki komunističnih ljudskih demokracij. To priložnost so izrabili tudi politiki raznih skupin in držav, da so se posvetovali o najvažnejših političnih vprašanjih sedanjega časa.

Pred konferenco na Bermudih

Sredi Atlantskega morja, 1.500 km pred ameriško obalo, leži skupina 360 malih otokov, ki imajo kakih 50 km² površine in okrog 35.000 prebivalcev. Glavno mesto največjega otoka je Hamilton, ki ima okrog 5.000 prebivalcev in je v zimskem času zbirališče najbogatejših Amerikancev. V tem mestu naj bi se sestali koncem meseca junija letos ameriški predsednik Dwight Eisenhower, britanski ministrski predsednik Winston Churchill in pa novi francoski ministrski predsednik.

Na tej — bermudski — konferenci naj bi se takozvani „veliki trije“ posvetovali, kdaj in pod kakšnimi pogoji naj bi se sestali z „velikim četrtim“, to je sovjetski predsed-

nik, Georgij Malenkov.

Za to konferenco se zlasti temeljito pripravljajo v ameriškem zunanjem ministertvu. Po svojem povratku s potovanja po državah Prednje Azije je ameriški zunanji minister Dulles sprejel najprej francoskega poslanika v Washingtonu in se z njim razgovarjal o mednarodnem položaju, o položaju v jugovzhodni Aziji in v deželah Srednjega vzhoda. — V Ameriko je odpotoval tudi posebni odposlanec zapadno-nemške vlade, šef političnega oddelka nemškega zunanjega ministertva Blankenhorn, ki je prinesel ameriškem zunanjemu ministru predloge nemške vlade za bermudsko konferenco.

Mount Everest — premagan

Na predvečer kronanja kraljice Elizabete II. se je posrečilo britanskim turistom, da so dosegli vrh najvišje gore sveta. Dolgo vrsto let je kljuboval Mount Everest, ki ima po sedanjih meritvah višino 8.882 metrov, napadom turistov z vsega sveta. Kot prva sta dospela na vrh dne 29. maja 1953 člana britanske ekspedicije, 34-letni Novozelanec Hillary in pa 39-letni Anglež Tenzing.

Ko sta dosegla imenovana dva najvišji vrh, sta tam zasadila tri zastave: veliko-bri-

tansko, zastavo Združenih narodov in pa zastavo države Nepal, ker leži Mount Everest v tej azijski državi.

Avstrijsko-nemška ekspedicija, ki namerava doseči doslej nepremagljivi vrh gore Nanga-Parbat, je dosegla višino 6.450 metrov in bo poizkušala še ta teden doseči vrh imenovane gore.

Na podnožje Himalajskega pogorja je dospela tudi ameriška ekspedicija, ki bo poizkušala doseči vrh druge najvišje gore na svetu, takoimenovane gore K 2.

K R A T K E V E S T I

V Salzburških gorah so našli razbito letalo in mrtvega letalca britanskega letalca Hayhows-a, ki je poizkušal dne 10. aprila v neprekinjenem poletu z lahkim letalom preleteti razdaljo London-Beograd.

V Welsu v Gornji Avstriji so odprli ob navzočnosti ameriškega poslanika v Avstriji in zastopnika Kanade ter Brazilije novo taborišče za begunce, ki prihajajo še vedno iz komunističnih dežel vzhodne in južne Evrope. Ameriški poslanik je poudaril v svojem govoru temelje dostojanstva človeka, ki v komunističnih deželah manjkajo.

Dne 4. junija bo v Ženevi (Genf) v Švici začetek 36. konference Mednarodne delovne organizacije (ILO), katere se bo udeležilo 66 držav. Posvetovali se bodo o raznih ukrepih za zavarovanje pravic delavcev.

V Evropi se mudi na tritedenskem obisku predsednik Svetovne banke, Eugene R. Black. Poleg Francije, Belgije, Holandske in Švice bo obiskal tudi Italijo in Zapadno Nemčijo.

Na Češkoslovaškem so svoj denarni sistem prilagodili sovjetskemu. Določili so zamenjavo sedanje krone v nove češkoslovaške krone v razmerju 1 : 50. Ena nova krona v razmerju z rubljem je v takem razmerju, da je en rubelj vreden 1,8 čk in 1 čk = 3,16 šilingov.

V mesecu maju je pribežalo iz Vzhodne Nemčije v zapadni del Berlina okrog 40 tisoč beguncev, ki so jih večinoma z letali prepeljali v Zapadno Nemčijo.

Skandinavsko prevozno letalo je kot prvo v zgodovini letalstva preko severnega tečaja preletelo iz Evrope v Azijo in se nato od tam vrnilo. Polet okrog sveta je trajal 83 ur. Ta pot je najkrajša iz Evrope v vzhodno Azijo.

Po sovjetskih poročilih so dne 26. aprila s padali pristali iz nekega ameriškega letala v Ukrajini 4 ameriški vohuni, ki so jih pa izsledili in ustrelili. Ameriško zunanje ministertvo zanika, da bi vežbali in pošiljali kake vohune v Sovjetsko zvezo.

Število Indijancev v Združenih državah znaša okrog 350.000 in se je od leta 1900 povečalo skoraj za 50%.

VATIKANSKI LIST IN KOMUNIZEM

Vatikanski list je v eni zadnjih številka naglasil, da komunistična nevarnost trenutno ni nič manjša kot je bila pred sovjetskimi mirovnimi potezami. Pozival je vse vernike, naj se ne dajo varati po „določnih znakih dozdevne strpnosti komunistov“. Poudaril je, da so komunistične mirovne poteze samo taktičnega značaja in da ne predstavljajo nikake izpremembe v komunističnem protiverskem stališču.

Politični teden

Po svetu . . .

Ko so po smrti sovjetskega ministrskega predsednika Jožefa Stalina začeli prihajati iz Moskve pomirljivejši glasovi, so mnogi, tudi izkušeni politični voditelji v zapadnem delu sveta, tem glasovom verjeli. Verovali so, da je nastala v vodstvu Sovjetske zveze izprememba, ki bo nujno vplivala tudi na zunanjo politiko Zapada. Ta bo mogel nehati z oboroževanjem in tudi enotnost med narodi Zapada ne bo več toliko potrebna, ker pač ne bo več nevarnosti morebitnega napada iz Vzhoda. Drugi, preudarniji, pa so že takoj začetkoma trdili, da besedam iz Moskve ni verjeti, ker so preračunane te besede na needinost v zapadnem svetu. Razen tega pa so mogoče potrebne za nekaj časa te besede zaradi sov. notranje političnih razmer. — Verovali in upali so na sovjetske besede predvsem v Veliki Britaniji, tam že zaradi svojih trgovskih zvez s komunistično Kitajsko to želijo, ker ne bi nikakor želeli, da bi jih pri njihovem trgovskem poslu karkoli motilo.

Nasprotno pa so že takoj ob začetku navidezne spremembe komunistične zunanje politike izrazili v Ameriki nezaupanje in so zahtevali najpreje dokazov. Samo lepim besedam tam niso bili pripravljeni verjeti. Zaradi tega je prišlo celo do besednega spora med Združenimi državami in Veliko Britanijo in nekateri so že mislili, da se začnejo uresničevati besede in napovedi Stalina, ki jih je napisal nekaj mesecev pred svojo smrtjo v komunističnem glasilu „Boljševik“. Tam je namreč Stalin trdil, da bo nujno prišlo ne samo do navadnega prerekanja, ampak celo do vojnih spopadov med Združenimi državami in Veliko Britanijo ter Francijo.

Ob koncu „mirovne ofenzive“

Dogodki zadnjega tedna so pokazali, da so imeli prav oni, ki so z nezaupanjem gledali v sovjetsko „mirovno ofenzivo“. Že takoj na binkoštni ponedeljek je izšel v moskovski „Pravdi“ članek, ki je bil vidno preračunan na spor med zapadnimi zavezniki. V tork je nato sporočil sovjetski poslanik v Londonu odklonilen odgovor Sovjetske zveze zaradi posvetovanj namestnikov zunanjih ministrov o avstrijski državni pogodbi, v sredo so sporočili iz Moskve, da so v Ukrajini pristali s padalom štirje ameriški vojniki, da pa so jih pravočasno izsledili in ustrelili. S to vestjo so hoteli v Moskvi dokazati, da Amerika še vedno deluje proti Sovjetski zvezi in to kljub lepim in miroljubnim njenim izjavam. Ta vest je bila gotovo bolj preračunana na vpliv v notranjosti Sovjetske zveze. V četrtek je prišla vest, da je sovjetska vlada nadomestila sedanjo vojno upravo v Vzhodni Nemčiji s civilno in vrhovni sovjetski predstavnik v Vzhodni Nemčiji ni več vrhovni poveljnik sovjetskih čet v Vzhodni Nemčiji, ampak civilni visoki komisar. In končno je v petek sporočilo sovjetsko zunanje ministrstvo še enkrat, da se sovjetska vlada ne namerava posvetovati o avstrijskem vprašanju na konferenci namestnikov zunanjih ministrov. O tem naj razpravlja v smislu potsdamske pogodbe iz leta 1945 takozvani Svet zunanjih ministrov.

Na Koreji — novi boji

Vsi ti ukrepi in vse te izjave sovjetske vlade v preteklem tednu so zasedevale tudi pogajanja o premirju na Koreji. Ta pogajanja so bila ta teden prekinjena in na obeh straneh so se posvetovali o ponudbi, ki so je stavile Združene države. To pa je verjetno tudi zadnji predlog in zadnja ponudba komunistom na Koreji. Bistvo te ponudbe je, da ni mogoče prisiliti nobenega vojnega ujetnika, da bi se proti svoji volji moral vrniti v svojo matično državo. Medtem pa je prišlo po daljšem presledku spet do zelo hudih krvavih bojov na korejskem bojišču, kjer so začeli komunisti z velikim napadom v smeri proti glavnemu južnokorejskemu mestu Soeulu. Razen nekaj izpostavljenih in manj zavarovanih postojank so doslej čete Združenih narodov še vse napade odbile.

Rešitev — v edinosti

Vse te dogodke je izrazil ameriški senator Taft in je v ameriškem senatu zahteval, naj se Združene države na Koreji in splošno v Vzhodni Aziji ne ozirajo na svoje dosedanje zaveznike, in naj gredo svojo pot. Mislil je pri tem senator Taft predvsem na Veliko Britanijo. Nadalje je zahteval senator Taft, naj opustijo Združene države podporo evropskim državam, ki naj se same

zavarujejo proti morebitnemu napadu iz Vzhoda. Razveseljivo pa je, da so tudi v Ameriki sami ta govor senatorja Tafta sprejeli z odklonitvijo in sam predsednik Eisenhower je izjavil, da ne more nobena svobodna država na svetu živeti in obstojati sama in tudi ne Združene države, ki morajo zato iskati prijateljev povsod, in morajo tudi tesno sodelovati s svojimi zavezniki v Evropi, v Aziji, pa tudi na korejskem bojišču. Ta izjava ameriškega predsednika je gotovo vplivala pomirjevalno na Evropo, pa tudi na Ameriko in jo bodo gotovo z zanimanjem, četudi ne z zadovoljstvom, sprejeli v Moskvi, kjer bodo mogli ugovoriti, da se njihov namen, povzročiti spor med zapadnimi zavezniki, še ni posrečil.

Neugodno vpliva na stalnost politične smeri v zapadnih državah francoska vladna kriza, ki se pojavi vedno takrat, kadar je treba rešiti kako zelo važno zunanje politično vprašanje. Ko smo neposredno pred sestankom „Velikih treh“, torej Eisenhowerja, Churchilla in francoskega ministrskega predsednika, pa nikdo ne ve, kdo bo zastopal Francijo na tej konferenci. V Franciji imajo namreč spet enkrat vladno krizo. Kdor hoče namreč urediti državno in narodno gospodarstvo, ta si mora upati včasih začeti tudi z manj priljubljenim varčevanjem. V Franciji pa je tako, da izrazi parlament takoj nezaupanje vsakemu ministrskemu predsedniku, ki napove malo bolj ostre ukrepe v upravljanju z državnim denarjem. Zato bo gotovo moralo priti v Franciji do spremembe sedanjih določil ustave. Vendar pa še ni gotovo, kateremu

ministrskemu predsedniku se bo izvedba te spremembe posrečila. Zaenkrat Francija še nima vlade in zato tudi še ni jasno, kdo jo bo zastopal pri konferenci na Bermudskih otokih.

Iz vsega prednjega pa je razvidno eno: V svetovni politiki smo prišli do važnih dogodkov, ki bodo verjetno zelo odločilno vplivali na nadaljni razvoj svetovno-političnega položaja in svetovno-političnih dogodkov.

. . . in pri nas v Avstriji

Pretekli teden je bilo avstrijsko javno mnenje še precej pod vtisom sovjetskega odgovora na predlog namestnikov zunanjih ministrov zapadnih treh velesil zaradi posvetovanja o avstrijski državni pogodbi. Na ta predlog je odgovoril s posebno noto sovjetski poslanik v Londonu, seveda po naročilu sovjetskega zunanjega ministra. Še posebej je nato isto vsebino odgovora poslalo sovjetsko zunanje ministrstvo vladam v Londonu, v Washingtonu in Parizu. V tem odgovoru je rečeno, naj bi reševali avstrijsko vprašanje v bodoče diplomatski predstavniki štirih velesil, oziroma konferenca, ki naj bi jo sestavljal svet zunanjih ministrov teh velesil.

Avstrijsko stališče z ozirom na sovjetski odgovor je označil avstrijski zunanji minister dr. Gruber, ki je dejal: „Ni važno, kje in v kakšni obliki in pod katerim imenom se bodo nadaljevala pogajanja o avstrijski državni pogodbi. Vsekakor pa bomo poizkušali iti po poti, ki jo je označila Sovjetska zveza. Pri tem bomo poizkušali pa predvsem zvedeti, kdaj, kje in pod kakšnimi pogoji bi bila Sovjetska zveza pripravljena skleniti avstrijsko državno pogodbo.“

Pomen balkanske zveze

Ameriška lista „Baltimore Sun“ in Wall Street Journal“ pišeta o balkanski zvezi Grčije, Turčije in Jugoslavije.

„Baltimore Sun“ pravi, da je Turčija s tem, ko je njen parlament sprejel grško-turško-jugoslovanski obrambni dogovor, ki sta ga obe ostali državi že ratificirali, okreplila drugo krilo protikomunistične obrambne črte.

„Tako je dokončan obris strateškega načrtovanja področja, ki sega več kot 3.000 km vzdolž južnega roba komunističnega imperija, vse od Trsta do azerbejdžanske pokrajine v Perziji. Odslej naj bi ti trije novi zavezniki z nami skupaj delali vojaške načrte, kajti tega področja ni mogoče imeti za osamljeno področje, ki nima nobene zveze z večjimi komunističnimi nameni. Turčija in Grčija sta že članici Severnoatlantske obrambne organizacije, tako da se načrtovanje za to področje že povezuje z načrtovanjem za evropsko obrambo.“

Če bomo sploh kdaj prišli do kakega dogovora s Sovjetsko zvezo, potem bo ta dogovor sklenjen zaradi moči, naše moči. Še točneje, zavezniške moči. Združene države bi nikoli same ne mogle ustvariti tiste mo-

či, ki je potrebna, da pridemo do miroljubnega sožitja s Sovjetsko zvezo. Manjka nam virov, surovin, manjka nam človeške sile. Mi lahko spravimo skupaj moč le z ustvarjanjem in ohranjanjem zaveznikov.“

„Wall Street Journal“ pa piše:

„Ker sta Turčija in Grčija že članici Severnoatlantske zveze, je edini pravi uspeh balkanskega dogovora v tem, da povezuje Jugoslavijo v bližnje sorodstvo, ne pa med člane večje obrambne družine. Vse prizadete države se tega zavedajo.“

„Ta pogodba je odlična primer, kaj lahko države napravijo, če znajo določiti svojo lastno politiko na osnovah stvarnosti in zdrave pameti. — Prav v tem je bistvo stvari. Brez dvoma bi bilo mnogo reči k dejstvu, da jemiemo Tita v nekakšno polovično sodelovanje, kajti mnogo ljudi oporeka načinu Titove vladavine v njegovi državi. Toda tukaj gre za to, da dobimo morebiti zaveznike v primeru napada z Vzhoda. Zdi se nam, da bi naš narod ne smel izpodkopavati gospodarske ali vladne politike kake države, ki bi jo hotel imeti za svojo zaveznico proti morebitnemu sovražniku.“

O italijanskih volitvah

Ameriški dnevnik „Baltimore Sun“ razpravlja o italijanskih volitvah in pravi med drugim:

„Pred petimi leti je zahodni svet s tesnobo gledal na Italijo, kjer je grozila nevarnost, da bodo komunisti z volitvami prišli na oblast. A ta nevarnost je bila odvrnjena. Sredinske stranke pod vodstvom krščanskih demokratov so dobile skoro dve tretjini vseh glasov in ministrski predsednik Alcide De Gasperi je ostal na oblasti. Zahod se je oddahnil.“

Naslednjih pet let je doživela Italija znatno prerodenje. Na finančnem in gospodarskem področju je De Gasperijeva vlada dobro delala, čeprav hud italijanski problem brezposelnosti še vedno ni rešen.

Drugi najhujši in s prvim povezani problem zemljiške reforme so tudi šele začeli reševati. Na zunaj je naslanjala italijanska vlada svojo zunanjo politiko na Se-

vernoatlantsko organizacijo in na prizadevanje za evropsko združitev . . .

Dne 7. junija bodo v Italiji spet volitve. Stranke leve, komunisti in z njimi povezani socialisti levega krila v preteklih letih niso bogve kaj pridobile na moči. . . Pač pa so se neofašistični voditelji glasno bahali, da bodo letos prišli na oblast. Toda zelo malo verjetno je, da se jim bo to posrečilo. Za zdaj so nevarni, ker bi lahko dovolj oslabili moč vladne koalicije, da bi prišli na vrh komunisti in njihovi pristaši . . .

Je pa možno, da bo sredina s pomočjo novega volilnega zakona ob drugačni porazdelitvi poslanskih mest omogočila rimski vladi, da ostane na oblasti. Položaj morda ni tako resen, kakor je bil pred petimi leti. Vendar je tudi danes nevaren. Če bo možno tudi tokrat odvrniti nevarnost, bo lahko Zahod spet malo svobodnejše zadihal.“

Avstrijski zunanji minister bo zastopal Avstrijo pri slovesnosti kronanja kraljice Elizabete II. v Londonu. Pri tem se bo poizkušal gotovo razgovorjati tudi z namestniki zunanjih ministrov zapadnih velesil, kaj naj bi sedaj ukrenile zapadne velesile v avstrijskem vprašanju. Seveda vsi ti sklepi ne bodo pospešili avstrijske državne pogodbe, ako na njo ne pristane tudi sovjetska vlada.

Podaljšana veljavnost zakonov

Parlament na Dunaju je sprejel zakon, s katerim so za tri mesece (do 30. sept.) podaljšani takozvani **gospodarski zakoni**, to je zakon o prometu z živili, zakon o mlekarstvu, zakon o prometu z žitom, zakon o prometu z živino, zakon o nakupu in oddaji inozemskih krmil ter zakon o nadzorstvu reje svinj. Vsi ti zakoni izvirajo še iz časa, ko je bilo še premalo živil in so se zato ti zakoni v večjem delu že preživeli. Vendar pa ni bilo mogoče doseči med vladnima strankama sporazuma o ukinitvi oziroma o spremembi teh zakonov in zato so bili enostavno podaljšani za tri mesece. Medtem pa naj bi merodajni našli čas za sporazum o spremembi teh zakonov.

Razen omenjenih gospodarskih zakonov je sprejel parlament tudi zakon o podaljšanju veljavnosti zakona o stanovanjski zaščiti. Tudi ta zakon je že potreben izpremembe, do česar bo verjetno prišlo jeseni. — Končno je bil sprejet še zakon o spremembi zakona o nadzorstvu nad cenami.

V razpravi o teh zakonih so zastopniki skupine VdU izjavili, da bodo glasovali proti. Pri tem so napadali socialistično stranko, kar je izzvalo pri socialistih razburjenje in po seji je prišlo na hodniku parlamenta celo do pretepa med poslanci VdU in socialisti.

Glavni odbor parlamenta je sprejel vladni predlog o novi ureditvi oziroma zvišanju uradnih plač. Te bodo zvišane deloma že 1. julija letos, v celoti pa šele do 1. decembra 1955. Upajmo, da bo ostala vrednost šilinga do takrat nespremenjena, ker bo samo v tem slučaju imelo zvišanje prejemkov tudi učinek.

V koroškem deželnem zboru

V koroškem deželnem zboru so razpravljali o novem deželnem zakonu o varstvu živali, nadalje o ustanovitvi stavbenega zavoda in končno o nevdržnem stanju naše živinoreje zaradi nizkih cen živine. Ostalo pa je v glavnem pri govorjenju. Socialisti so predlagali kot zanesljivo odpomoč čim večje nadzorstvo pri prodaji in nakupu živine. Zastopniki OeVP so imeli spet druge predloge. Vsi ti predlogi pa ne bodo pomagali, ker so samo besede brez dejanj, kakor jih pričakuje kmet, da bi dobil za svojo živino količjak pravične cene.

Pri vsej tej razpravi se ni nikdo spomnil na to, da so cene za meso in mesne izdelke mnogo previsoke. Danes nima potrošnik mnogo koristi od nizkih cen živine, ker je meso še vedno predrago. Pri deželni vladi je poseben oddelek za cene. Ta oddelek je našel takoj kmeta, ki je samo za nekaj grošev zahteval za svojo živino več kakor pa je predvidevala maksimalna cena. Nikdo pa danes ne vpraša, po kakšni ceni mesarji kupujejo živino in nikdo ne prepove današnjih previsokih cen mesu in mesnim izdelkom. Ako bi bile namreč cene mesu in mesnim izdelkom nižje, bi bila tudi potrošnja mesa večja, kar bi ugodno vplivalo na cene živine. Razen tega bi bil tudi že čas, da bi resno mislili na določitev minimalnih cen živini, ki bi zagotovile najnižje cene kmetu, pod katerimi ne bi smel nikdo živine kupiti.

V koroškem deželnem zboru so razpravljali tudi o vedno večji brezposelnosti v gradbeni stroki na Koroškem. Pravilno bi v sedanjem letnem času morala biti brezposelnost najmanjša, letos pa ravno sedaj brezposelnost narašča. Zato so v deželnem zboru sklenili, naj bi deželna vlada izposlovala pri osrednji vladi potrebne kredite, ki naj bi omogočili večjo gradbeno delavnost na Koroškem. Koncem maja letos je bilo na Koroškem 8.222 brezposelnih, lani leto ob istem času pa samo 4057, torej za polovico manj kakor letos.

Trajna odpomoč proti brezposelnosti naj bi bilo novo **energijsko posojilo**, katerega vpisovanje se je minuli teden pričelo. Od uspeha tega posojila bo v veliki meri odvisen nadaljni razvoj avstrijskega gospodarstva. Od uspeha tega posojila bo odvisno tudi, v koliko bodo razne mednarodne denarne ustanove pripravljene dati Avstriji posojila, deloma tudi brezplačne datjave, za omiljenje brezposelnosti in za nove investicije.

Kärnt. Landes-Brandschaden-Versicherungsanstalt

(Koroška deželna zavarovalnica za škodo po ognju)

Celovec - Klagenfurt, Alter Platz 30

Brzjavni: Kälabrand Ustan. 1899 po koroškem deželnem zboru Tel.: 18-46, 18-47

OB SMRTI ŽUPNIKA IN VELIKEGA SLOVENCA

Janeza Starca

Z bridkostjo smo zaznali, da je veliki Slovenec na Koroški zemlji legel za vselej. Vem, da ni zajokala samo njegova fara, zakaj je ves Korotan in žalost je napolnila tudi nas, čeprav smo ga osebno komaj poznali. Eno je namreč, kar ljudi povezuje: sveto prepričanje za resnico. To nas je vezalo s tem velikim Slovencem. Njegov grob je danes kraj, kjer se v mislih srečavamo vsi, ki nam je še pri srcu resnica in pravica. Njegov grob je vam, Korošcem, in nam, svobodnim Slovencem, kraj, kjer moremo v večni perspektivi doumevati, da je borba za narodne pravice borba, ki zahteva celega človeka, da je to borba, kjer ne udarja pest temveč duh ob duha, pravica ob krivico. Prav zato je ta borba težka. Rajni župnik Starc je to borbo poskusil, prestal jo je in ob njegovi smrti lahko zapišem, da je Slovenska Koroška dobila pred Bogom velikega priprošnjika. Poljanec in Starc sta se našla in prepričan sem, da bosta iz božjega miru in onostranske svetlobe skrbno bedela nad koroško zemljo.

Kadar vrhovi padajo, je vsaka beseda preskromna, da bi mogla opisati izgubo. Kadar padajo vrhovi med velikimi narodi, ostaja še upanje, da vstane nov mož, nov vrh. Kadar pa majhni narodi dajejo svoje žrtve, tedaj je vsaka izguba nenadomestljiva. Nimamo mož na pretek, ki bi znali pozabiti sebe in bi iz ljubezni do ljudstva razdajali svoje moči za druge. Zlasti jih nima koroška zemlja. Bili so, pa so padli. Poslednji padajo. Silovit čas se je upiral vanje, stali so na braniku slovenske časti in pravice, toda padli, ko jim je telo obnemoglo.

Pokojni Starc je marsikaj poskusil. V boju za slovenske pravice je bil preganjan in zapostavljen v zadnjem času, ko je videl, kam sega komunizem, so se mu tudi rdeče usmerjeni odmaknili. Toda Starc je trdno

V predpomladi

Obstal sem sred poti kot nihalo stenske ure...
kot da zrl bi žaloigro jesenske nature,
sem poslušal sklonjen vase...

čul pa sem čudovite nove glase!
Samo to... da drozd se je oglašal...
mi je vlivalo vero v pomlad
v drgetajoče srce!

Potem šele sem zapazil v vlažnih sivinah,
v meglenih, pustih kotlinah
skrivnostno sled prebujajočih se nad!...
V nasladi se je zlilo vsako gorje!

Valentín Polanšek

šel svojo pot in ob koncu njegove poti moremo šele natančno spoznati, kako velika duša je bil in kako je bilo celo njegovo življenje z eno samo mislijo: rešiti narodu vsaj osnovne pravice.

Župnik Starc je legel v domačo zemljo, ki jo je ljubil. V tej zemlji bo tudi mrtev bedel nad slovenskim življenjem in ga krepil z delom, ki je ostalo za njim. Prišel je čas, da se mlada koroška inteligenca pokaže, da stopi na branike, za katerimi so umrli stari borci. Mesta se prazni in kličejo po mladim močeh. Danes ni čas, da bi se mlada inteligenca izmikala delu. Treba je vzeti v zakup vse, kar prinese delo za narodne pravice. Zaničevanje, blatenje, zapostavljanje. Vse to so prenašali stari borci, vse to morajo prenašati mladi. Že misel, da mladi prevzemajo dediščino starih, bi morala biti dovolj močna, da bi zganila sile vseh, ki pošteno mislijo o svojem narodu. Koroški

† Prelat dr. Alojzij Odar

V zadnji številki „Našega tednika“ smo na kratko že sporočili, da je nenadoma umrl v Buenos Airesu, v glavnem mestu južnoameriške republike Argentine, v sredo, dne 20. maja, prelat dr. Alojzij Odar.

Slovenski narod je izgubil s smrtjo dr. Odarja nenadomestljivega znanstvenika in misleca. Zato je tudi novica o njegovi nepričakovani smrti globoko presunila vse in se je bliskovito razširila po argentinskem milijonskem mestu, po vseh tovarnah in uradih, kjer so zaposleni Slovenci. Iz Argentine pa se je razširila že isti in v naslednjih dneh vest po vseh delih sveta, kjer žive Slovenci in je dosegla tudi nas in matično državo. Vsi smo se ob tej nenadni novici zavedli, da smo izgubili znanstvenika, ideologa, kulturnega delavca in odločnega pobornika za zmago Kristusovega kraljestva na zemlji. Z njim je umrl klen govornik, stalni predavatelj v organizacijah in društvih, tolažnik trpečih v spovednici, človek, ki je imel zaslehernega dobro in vzpodbudno besedo. Bil je mož dela in reda. Pisal je članke za najrazličnejše revije, predavanja in govore, vsak dan je spovedoval.

Dne 20. maja je zjutraj ob 5. uri kakor navadno vstal. Ker ga pa v cerkev ni bilo, so sestre iz zavoda v ulici Malvinas malo po sedmi uri vprašale telefonsko, zakaj gospod prelat ni prišel maševat. Ko so ga hoteli poklicati, je bila njegova soba zaprta, s silo so jo odprli. Našli so g. prelata na pol oblečenega na naslonjaču, bil je v nezavesti. Podelili so mu sv. poslednje olje in poklicali zdravnika, ki pa je ugotovil smrt zaradi srčne kapi. Oblekli so ga v mašniški

janje. Ko je šumenje potihnilo in je bilo okoli Cimbure že prazno, se je takoj začelo še daljše dejanje. To sicer ni bilo tako obredno, ker je šlo bolj za vsakdanje reči. Zunaj se je ulil dež, s streh je curljala voda v kap in mrak je legel na zemljo.

Najprej se je sedaj porazgubila mladina z oken. In preden je povzel župan znova besedo, so se zgubile iz sobe žene in posli. Klicalo jih je gospodinjstvo in živina. Ostali so le sosedje in gostilničar. Srnka je postavil na mizo pred „urad“ dve lojnatii sveči v visokih lesenih svečnikih in ju prižgal.

Župan si je z dlanjo obrisal usta, se odkašljaj in v tanki, z gotico popisani knjigi obrnil list. Samo kdaj pa kdaj je poškilil vanjo in skoraj vedno govoril na pamet. „Putimski sosed, brat naš Jan Cimbura, v občini nam moraš biti vsem enak, imel boš z nami iste pravice in z nami boš nosil ista bremena!“

„Katero pa bodo moje pravice?“ je vprašal novi sosed.

Sosedje so pazljivo prisluhali. Župan pa je tolažil Cimburi vaški red, ki je enak skoraj v vseh južnočeških vaseh. Tikal se je pravice do paše in zavezoval Cimburo prignati v skupno čredo pasno živino: krave, ovce, prašiče in gosi na prvo slugovo trobljenje na grič pred cerkvijo. Živino je treba prignati pred vrata, kjer jo pastir zbere. „Pravico imaš do skupnega lova v občinskih vodah in skupnega loma v vseh kamnolomih. V nezakrivljeni nesreči ob

človek potrebuje rešilne roke. Roke, ki daje iz srca, roke, ki ne skrivajo udarca za darom. Poštenih ljudi potrebuje danes koroška zemlja, ljudi, ki ne govorijo dveh jezikov, ki govorijo samo enega, ki je v besedi in pismu enak. Če teh ne bo, bo moral Bog obuditi iz kamna preroke, po katerih hrepeni koroška zemlja.

Umrli je veliki Slovenec. Svobodni Slovenci, ki soutrpimo s koroško zemljo in s koroškim človekom, delimo bolečino, ki se pretaka po Korotanu. Preko Našega tednika želimo izraziti globoko sožalje celi Koroški. Ne samo Koroška, tudi mi smo z župnikom Starcem izgubili velikega človeka, zakaj vsak, ki je v resnici velik, je last vseh.

Naj blagi pokojnik počiva v miru. Naj iz onostranstva vodi svoje ljudstvo in naj ga srečno pripelje v čas, v katerem bo moglo koroško ljudstvo mirno reči: pravico smo dosegli in v njej bomo živeli. Po tem času je namreč hrepenel tudi pokojni.

Slava pokojniku, njegov duh pa naj bu-di Koroško, da bo v boju za svoje pravice vztrajala!

Karel Mauser

ornat in položili na mrtvaški oder v glavni sobi Društva Slovencev v Buenos Airesu. Pogreb je bil v četrtek, dne 21. maja, po pogrebni sv. maši v župni cerkvi sv. Julije, na glavnem buenosaireškem pokopališču Chacarita.

Dr. Alojzij Odar je bil rojen 19. junija 1902 v Srednji vasi v Bohinju na Gorenjskem. Leta 1922 je napravil maturo na škofijski gimnaziji v št. Vidu pri Ljubljani, vstopil je v ljubljansko bogoslovje in nato nadaljeval v Rimu cerkveno pravne študije. Leta 1931 je postal docent in pozneje redni profesor na teološki fakulteti v Ljubljani, katere dekan je bil v letih 1941 do 1943. V maju leta 1945 je odšel iz Ljubljane in je v Italiji organiziral slovensko teološko fakulteto ter z njo odšel v Argentino.

Od leta 1931 dalje je bil dr. Odar cerkveno pravni svetovalec ljubljanske škofije. Od takrat naprej je tudi v vseh naslednjih letih, ki so napovedovala težke dogodke v naši slovenski narodni zgodovini, posegal vodilno v slovensko katoliško in javno delovanje. Že leta 1938 je postal predsednik Katoliškega tiskovnega društva, ki je izdajalo ves vodilni slovenski katoliški tisk. Velike zasluge ima pri izdajanju cenjenih dobrih slovenskih knjig — Slovenčeve knjižnice in poljudno znanstvenih knjig.

Velike organizacijske sposobnosti je dr. Odar pokazal tudi pri organizaciji Katoliške akcije ljubljanske škofije, kjer je bil vodilna osebnost. Na njegovem delu slonijo temelji Katoliške akcije v ljubljanski škofiji v vseh letih do leta 1945.

Dr. Odar je bil brez dvoma eden največ-

jih slovenskih znanstvenikov in mislecev. Njegova dela so izšla v številnih knjigah, razpravah in člankih. Med knjigami so znamenite zlasti one o Katoliški akciji, o tisku in o zakonskem pravu srbske pravoslavne cerkve. Zlasti znamenit pa je njegov „Zakonik cerkvenega prava“, ki je prvi slovenski prevod tega zakonika.

Veliko je število njegovih razprav v raznih revijah. Samo v Bogoslovnem vestniku jih je nad 60. Obravnaval je predvsem cerkveni kazenski zakonik, zakonsko pravo in versko-politično zakonodajo. Večje število razprav je tudi v reviji „Čas“, skoraj nobene številke „Ljubljanskega škofijskega lista“ in „Revije Katoliške Akcije“ v zadnjih desetih letih ni brez njegovega članka. V vseh svojih spisih in razpravah je družil dogmatično metodo s historično.

Kakor doma tako je delal vsestransko in neprestano tudi v Argentini na vseh področjih slovenskega življenja. Bil je organizator slov. kat. shoda v Buenos Airesu, ustanovitelj Slovenskega katoliškega kulturnega sveta, ideolog Katoliške akcije in neumorni predavatelj na sestankih najrazličnejših slovenskih organizacij in društev. Povsod je postavljaval s svojo kleno in jedrnat besedo temelje pravemu krščanskemu življenju in udejstvovanju. — Bil je glavni urednik verske revije „Duhovno življenje“, pisal je članke za „Oznanilo“ ter članke in razprave za „Katoliške misijone“, sodeloval je tudi pri reviji „Vrednote“. Vsako leto je napisal tudi zanimivo razpravo ali načelni članek za koledar Svobodne Slovenije v Argentini. V letošnjem koledarju-zborniku je njegova temeljita razprava o dr. Alešu Ušeničniku.

Naj počiva prelat dr. Alojzij Odar v miru v argentinski zemlji in naj uživa pri Bogu obilno plačilo za ves svoj trud za zmago Njegovoga kraljestva na zemlji.

S pesmico potuje mi pesem

Kamor sejalca darežljiva roka
na polja široka
je sipala zlato pšenico,
tja je hitela moja pesem za penico,
ki jo je izvalila iz tabernaklja tihih želja!
Z mavrico spev se preko njiv boči,
katerih ozare v solzah oblakov žare...
Naslado zelenja, žuborenja sviben* okuša ponoči,
pršenje rose ruši grudi rahlja
kot mati bi postelj poslala na trda tuja tla...
Kakor penica vzfrlota v brhken poletu
tako vzdrhti moja pesem kot poljub na
pozibavajočem se cvetu!
S penico, penico urno, veselo
srce je v polja, gozdove zapelo!...
In ptičke vneti šebet, kot neki davni mihi sel —
je pesem s sabo v sončno milino vzel!

Val. Polanšek

*) sviben = maj

J. Š. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(20. nadaljevanje)

„Kdor ve za kako slabost ali napako,
stopi naprej in pogumno povej,
kakor se možu spodobi!“

Poglavar občine je vse izzval in precej časa čakal. Nihče se ni zganil.

„Nikdo ne more zoper tebe,“ je končno dejal župan in dodal z zvišenim, obrednim glasom.

„Cimbura Jan, postopek je končan,
Cimbura Jan je naš sosed za leto in dan.“

Prijel je Cimburo za roko, ga peljal kot najmlajšega na konec klopi.

Ne ošabnost, marveč plemenita samozavest je zopet naravnost žarela iz vsega Cimbure. Z njegovega obraza in z njegovih oči. In prav ta zavest in ponos sta odsevala tudi z vse občine, župana in odbora. Celotni otroci in žene so podlegli čaru slavnostnih vtisov, ki je posvečal imenitnost tega trenutka — in vsa združena občina je šumela kakor čebela v panju.

Cimbura se je pokrtil in se usedel. Vsi so po vrsti prihajali k njemu in mu stiskali roke in se tikali z njim in tudi on je nje tikal. To je bila lepa, ganljiva slovesnost pobratenja.

Toda s tem se je končalo šele prvo de-

povodnji in požaru imaš pravico do naše pomoči. Imaš pravico govoriti v občini. Lahko voliš in moreš biti izvoljen. Skratka: vse pravice imaš, katerih si vreden in sposoben.“

Ponosno so se dvigale prsi vsem sosedom ob tem podrobnem naštevanju. Ko pa je župan utihnil, so se kmetje sključili v dve gobi. Vedeli so, kaj pride. Breme! Zato so povsili glave, kakor bi na tilniku čutili njih težo.

„In katera bremena prevzamem?“ je pogumno vprašal Jan.

„Tudi o teh govori naša vaška ustava!“ je odgovoril Rouček in jih je navajal: „Cesarski davek, kraljevska zemeljska bira, občinske doklade. Vse te datjave je treba v redu odrajtovati!“ je stalo na prvem mestu. „Svojo lastno dedno zemljo braniti, ne je prodajati in jo v najem dajati. Meje in mejnike svojega in občinskega possetva varovati, jih ne premikati, popravljati skupno z drugimi občinske ceste in nasipe, čistiti rečne kotanje, popravljati za korak široke meje, gasiti ogenj, ob žetvi hoditi ponoči na stražo, pomagati živalim in ljudem ter za brata biti nam vsem!“ je zaključil župan. Do zdaj so sosedje sključeno sedeli, takoj pa so se zravnali, ko je padlo vprašanje:

„Jan Cimbura, vprašam te pred Bogom in pred občino, ali oblubiš to?“

„Obljubljam!“ je odgovoril Cimbura in vstal ter položil čepico na mesto, kjer je

sedel. Isto so za njim storili tudi drugi.

„Tedaj nam pred Bogom priseži,“ je skoraj z grozečim glasom ukazal župan.

Cimbura je pristopil k mizi. Levico je dejal na srce. Desne tri trste pa je dvignil pokonci. V hrastovih svečnikih so trepetale sveče, „občina“ je stala kakor okamenela, nad županovo glavo v kotu je visel črn, star križ. Župan si je v naglici zavezoval za ušesi trakove koščenih naočnikov, vzel v tresočo se roko knjižico in počasi bral, Cimbura pa je ponavljal:

„Jaz, putimski kmet, Cimbura Jan, ki petindvajseto kmetijo imam, prisegam tu pred živim Bogom in pred vesoljnim zemljekrogom, da hočem po tej sveti besedi v miru in slogi živeti s sosedi, orati njive, drevje saditi, loke in travnike dobro gnojiti, ob žetvi hoditi na stražo čez noč, revežem biti vedno v pomoč, z občani deliti srečo, trpljenje, veselo in bridko življenje, pogumno jemati na svoja ramena skupne pravice in skupna bremena, popolnoma prosto in voljno prisegam pred vami in srenjo vesoljno, pri zveličanju duš svojih dedov in pri ljubezni do vas sosedov, kakor se kmetu spodobi, sem in bom ves vaš, vselej in povsod, tako mi pomagaj Bog, vsemogočni Gospod!“

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

VAŽNO OPOZORILO

Prejšnji številki „Našega tednika“ je bil priložen cenik izvoznega in uvoznega podjetja „INTEREXPORT“ v Trstu. — Na ta cenik ponovno opozarjamo vse one, ki bi hoteli kakorkoli pomagati svojcem ter znancom in prijateljem v Jugoslaviji. — Posebej opozarjamo, da je vse v ceniku omenjeno blago mogoče poslati samo v Jugoslavijo in da imenovano podjetje ne pošilja v ceniku omenjenega blaga in predmetov v Avstrijo. Cene v ceniku so označene v dolarjih, pri naročilu in plačilu v Celovcu pa se zaračunava dolar po ugodnem dnevnem tečaju. Vsa potrebna pojasnila dobite, ako pišete na naslov: Dipl. ing. Lambert MURI, Celovec, Viktringer Ring 26.

SIR IN MASLO PO ZNIŽANI CENI

Na odrezek 15 živilskih nakaznic bo mogoče dobiti v času od 8. do 20. junija v vseh zadevnih trgovinah 20 dkg polnomastnega sira po enotni znižani ceni, ki je 16 šilingov za 1 kg sira. Na razpolago bodo razne vrste sira, vse samo polnomastni siri.

Meseca junija bo mogoče dobiti po znižani ceni na odrezke živilskih nakaznic tudi maslo, ki ga oddajajo trgovci na odrezek 30 živilskih nakaznic. Na vsak odrezek je mogoče dobiti v času od 1. do 10. junija po 20 dkg masla po znižani ceni, to je po 24 šilingov za kilogram.

BILČOVŠ

Najstarejša hiša v Bilčovsu je zginila in že raste nova. Pd. Šenhlebova hiša, ki je bila v staroslovenskem slogu zidana, je morala napraviti prostor novi stavbi. Le v podobi jo bodo kazali mlademu rodu, ki bo v novi hiši bolj moderno, Bog ve, če tudi bolj srečno, živel v novi Šenhlebovi hiši.

Dolgo nam je letos prizanašala smrt. Zadnji pogreb je bil 2. marca. Dne 21. maja pa je umrl gospod Valentin Kropivnik v Bilčovsu. Rajni je dolgo bolehal. Bil je zaveden Slovenec in med vojno si je postavil lepo hišo. Bil je strokovnjak v žganjekuhi, in je tudi vodil blagovni promet naše pošiljnice. Zavrata bolezen ga je pred meseci vrgla na bolniško posteljo, iz katere ni mogel več vstati. Zapušča dva sina in dve hčerki. Žaljujoči družini izrekamo naše sožalje.

Dne 23. majnika se je poročil v tukajšnji župnijski cerkvi gospod Valentin Markowitz, p. d. Polančev v Zelučah. Pripeljal je na svoj lepi dom gospodično Marijo Jesenko, p. d. Brodnikovo v Spodnji Vesci. Ženin je bil med svetovno vojno ujetnik v Ameriki in se je srečno vrnil na svoj dom. Želimo mu, da bi se sedaj v zakonskem stanju prav srečno počutil in imel veliko božjega blagoslova.

Smrt ne zbira, le pobira, tako pravi pregovor. Tako je pobrala mlado življenje, komaj dva meseca starega otroka Franca Andreja Jesenko, ki je nenadoma moral umreti. Prejšnji dan še čisto zdrav je umrl v materinem naročju dne 21. maja. Morala ga je zadeti srčna kap. Prizadeti družini Vincenca in Johane Jesenko izrekamo globoko sožalje.

GLOBASNICA

Na Vnebohod smo v dolgi evharistični procesiji molili za naš vsakdanji kruh. Pri Hodnikovem križu pa smo prosili Gospoda, da nas obvaruje vsake vremenske nezgode in nesreče. Proseče naše želje so se podkrepili blagoslovljeni zvonovi.

V nedeljo, dne 17. majnika, so si vzele naše matere en dan „dopusta“ in so poročale k Mariji Loreto v Št. Andraž. Lep sončni dan je še povzdignil romarski namen. Opoldne pa je združilo vse pri kosilu v lepem Volšperku.

Moški so si seve mislili oddahniti pred ženskim križem — toda že pri južini so morali okusiti bridkost, tesati so morali solato in gristi mrzli krompir, vrh tega pa so morali še vse popoldanske ure preživeti v tišini. Zato so gotovo zvečer že nestrpno in hvaležno pričakovali, da se vrnejo romarice. Majhna sprememba prinaša gotovo zo-

Pri nas na Koroškem

pet zadovoljnost. Gotovo so se tudi matere v Št. Andražu srečne počutile, kajti prinesle so s seboj lepe vtise, posebno o št. pavelskem samostanu, kjer so videle toliko starodavnih dragocenosti.

Letošnjo lepo pomlad je Sienčnikov avto že veliko starega in mladega globaškega ljudstva popeljal v Labudsko dolino na izlete. Upajmo, da s temi izleti ni kdo vtihotapil kakega bacila za povečanje vrata. Saj bi morale nato naše šivilje pri srajcah še večjo mero jemati pod brado. Pa tudi „meharjenje“ na Peco ne bi bilo nič kaj prijetno.

Nekje pa se menda pripravlja „fantara“. Morda bo bližajoci se rožnik razkril skrivnost. Dobro da pridno dežuje — treba bo precej moke zmlati, da bodo pri ženinini tudi manj zobati prišli na svoj račun.

ŠTEBEN V PODJUNI

Binkoštno praznike smo preživeli kar dobro. Jako razveselila nas je tokrat domača požarna bramba s svojo proslavo 25-letnice ustanovitve, ki jo je praznovala na binkoštni ponedeljek. Ob tej priliki je dobil Urban Trinkl odliko od okrajnega zastopnika kot 25-letni član požarne brambe.

Ta dan je praznovala naša požarna bramba tudi ustanovitev svoje nove godbe, ki sestoji iz devetih članov. Takoj popoldne so se nam že predstavili in pokazali, kaj znajo. Če pogledamo razmerno kratko učno dobo, je godba napravila na nas jako dober vtis. Ker se zavedamo dobrot, ki jih vrši požarna bramba napram vsej vasi, smo se znašli nekateri že popoldne, drugi pa zvečer pri Erženu, da smo tako pokazali zadovoljstvo in izrazili svojo hvaležnost, ki pa je bila povezana s prošnjo, naj bi gasilci še tudi zanaprej čuvali in branili našo lepo vas pred ognjem in vsakim zlom.

Požarna bramba v Štebnu napreduje od leta do leta. Največje zasluge pri delu za dvig svoje organizacije pa ima požarni glavar France Konrad, ki skrbi in se zavzema z dušo in telesom za svoje ljudi in za vso organizacijo v prid domačinom in vsej fari.

V soboto, dne 30. majnika, ob 8. uri zjutraj, je po dolgi bolezni in trpljenju umrl železničar v pokoju Hubert Silan v starosti 56 let. Rak na jetrih ga je mučil že od oktobra lanskega leta. Rajnega smo pokopali ob veliki udeležbi v ponedeljek, dne 1. junija, na štebenskem pokopališču. Naj mu bo Bog mil sodnik, družini pa ob izgubi še tako mladega družinskega očeta naše sožalje!

V soboto so nas zapustili v starosti 82 let tudi Kunčičev oče v Štebnu. Pogreb je bil v ponedeljek, dne 1. junija. Daljše poročilo priobčimo v prihodnji številki „Našega tednika“.

GLINJE

Pa naj bo po daljšem molku nekaj novic iz Glinj. Žalostnih je veliko več kakor pa veselih. Imeli smo letos že 7 pogrebov. Smrt pobira stare ljudi, katerih življenjski večer je križ in trpljenje. Pokopali smo mamu Pawek (83 let), mater Zavnik (70 let), ki je kmalu za svojo prerano umrlo hčerjo šla v večnost. Nadalje Rezo Sparovec po 17 mesecih mrtvouda in trpina-izseljenca Jožefa Čemer, p. d. Kozarjevega očeta (82 let). Iz dolgega trpljenja so vsi odšli, kakor upamo, po plačilo k Bogu. Žaljujočim zaostalim naše prisrčno sožalje, vsem rajnim pa večni mir.

Obbolelo glinjsko versko življenje so letos zdravili p. Jakob Vučina, kapucin, na Valentinovo v januarju in februarju, tridnevno obnovo sta vodila dr. Luskar in dr. Cigan. Le škoda, da je pri vsej spretni, hvalevredni požrtvovalnosti vseh treh pridigarjev in spovednikov še ostalo precej „bolnikov“ neozdravljenih. Na glinjsko nedeljo (6. povelikonočna) je spet bila cerkev premajhna za številne Selane, ki vsako leto vzbudijo s svojo procesijo radi svoje požrtvovalne vernosti splošno pozornost.

Da se po telesni in duhovni muji tudi žeja oglasi, veseli pa gostilničarje. Kar se

demkrat so v majniku vabili v fari mlado in staro, da se zavrtijo in napijejo... To je pa preveč... pravimo, ker nas skrbi bodočnost mladine in družin.

Za verno ženitev manjka pri nas poguma. Družine nastajajo brez verne priprave, brez cerkve in duhovnika, brez zakramenta in brez milosti. Kam bo to peljalo? Kot prvi je letos sklenil cerkveni zakon France Fritz, posestnik na Hubi v Glinjah. Z avtom je šel nevesto iskat in jo je našel v dolini Gline blizu Št. Vida. Od Gline v Glinje... Poročal je oba prošt Wester iz Kraig, nevestin stric. Želimo obema obilo sreče v globoki in močni ljubezni.

SELE — ŠAJDA

Na binkoštni ponedeljek se je zbralo okoli 700 ljudi iz bližnje in daljne okolice na Sedlcah k slovesnosti blagoslovitve zvonov. Cerkev na Sedlcah je sicer že imela mal zvonček, ki bi kolikor toliko zadostoval, toda vneti šajdarji so si želeli močnejšega, večglasnega in ubranega zvonjenja. Požrtvovalno so zbrali potrebni denar in livarna Bühl v Häringu jim je vlila tri zvonove v skupni teži okoli 500 kg. Nekateri so dvomili, ali bo v stolpu prostora za nje, a izkušeni mizarski mojster Peter Hribernik iz Slov. Plajberka je s svojimi poma-

+ FRANC WUTTE

Prežalostno so zadoneli v torek, dne 19. majnika, zvonovi po globaški fari. Osirotele plaka občina za svojim vzornim možem. Fara čuti, da je izgubila moža, velikega po delu, še večjega po trpljenju, največjega pa v ljubezni. Pomikal se je iz Male vasi dolžalni sprevod — na zadnji poti so bili rajni Kunčev oče, Franc Wutte, ki so uživali daleč naokrog veliko spoštovanje poštenega in marljivega gospodarja.

Žalosten je bil 19. majnik za vse, ki so poznali blagega in dobrega očeta, ko je zemlja sprejemala, kar je njenega in je ostal med nami samo še njegov duh in njegova očetovska ljubezen. Ob zaključku bogate zemeljske setve mu polaga naš rod v hvaležnosti in v spoštovanju venec na gomilo.

Bog jim je zaupal številno družino z enajstimi otroki — od katerih so darovali 4 otroke v službo Cerkev. Dve hčerki sta stopili

GALICIJA

Galicija še vedno obstoji in želi, da jo „Naš tednik“ omeni.

Od leta 1949. so zidali cerkev, ki je za 7 metrov podaljšana. Sedaj je naša cerkev lepa in praktična. Iz vsakega kotička lepo vidiš na vsaki oltar. Veliki oltar je zelo lep, še lepši je Marijin oltar. — V cerkvi imamo lepe nove klopi. V njih moreš komodno sedeti ali klečati, v njih ali iz njih moreš priti z obeh strani. Če imaš palico ali klobuk, ga moreš obesiti na železni klin pod zgornjo desko; če hočeš prižgati svečo, je ne boš postavil na klop, ker imaš pod njo malo deščico montirano, obrneš jo ven in postaviš svečo na njo. Tako ostanejo klopi vedno čiste.

Stiri leta so delali na obnovi cerkve. Vsi smo pomagali z delom in dajali denar, sedaj pa imamo veselje z njo. Radi jo obiskujemo, posebej je vsako nedeljo obilno obi-

gači vse tri lepo namestil, večjega spodaj, manjša dva zgoraj. Cerkevica je zadnje dni dobila tudi zakristijo in nad njo potrebno shrambo.

Slovesnost so posebno povzdignili trije pevske zbori: obirski, radiški in novi domači. Vsak zbor je pel pri eni sveti maši, pri slovesni na prostem pa je mogočno odmevalo ljudsko petje. Težko je reči, kateri zbor je pel najbolje. Vsi so se izkazali. Radiški zbor itak slovi, obirski je dobro izvežban, pa tudi selski kaže pod novim pevodjem lep napredek.

Sledila je pridiga č. g. dekana Koširja, ki je tolmačil napise in podobe na zvonovih in navduševal vernike, naj poslušajo glas zvonov, ko jih bodo vabili k molitvi in sveti daritvi. Nato je ob asistenci domačega župnika in patra Jakoba opravil obred blagoslovitve. Med tem pa so združeni pevci pod vodstvom obirskega g. Holmarja lepo prepevali. Okoli cerkvice grede so darovali dobrotniki svoje darove za kritje stroškov in s trkanjem preizkušali glasove zvonov. Blizu poldne je že bilo, ko so se zvonovi drug za drugim dvignili v stolp, spremljalo jih je petje in stotero radovednih oči.

Suha grla so si zaželela mokrote in želodci so se že močno oglašali po hrani. Za vse so poskrbele vrle kuharice in natakariji. Tudi pevci so sedli in se okrepčali, potem pa se je dvignila pesem zdaj tega zdaj drugega zboru. Kar sam po sebi se je razvil pravcati pevski koncert v lepi idilični okolici v toploti vigradnega sonca in v senci visokoraslih smrek. Tako smo lahko pričakali čas, ko so se zvonovi oglasili in doneli tako veselo in ubrano, da se je vzradovala vsa selska in obirska stran. Naj pojo z gorske višave v čast božjo, slavo Marijino, ljudec pa v spodbudo in duhovno veselje!

red pri sestrah elizabetinkah v Celovcu, tretja pa je v Št. Rupertu. Do svojega 83. leta so poleg svoje nedeljske dolžnosti redno tudi ob delavnikih zahajali k sv. maši in so tako izprosili božjega blagoslova svoji družini in božjemu kraljestvu na zemlji. Dali so fari lep krščanski vzgled kot eden najboljših mož. Čč. sestre in številni duhovniki so dali ob pogrebu poseben izraz hvaležnosti blagopokojnemu očetu.

Kaj je bil rajni oče, je v lepi luči pokazala pogrebna slovesnost, velika udeležba, nagrobni govor domačega g. župnika in globoko občutene žalostinke ter mehka melodija domačega pevskega zboru, ki se je tudi že pred domom prisrčno poslovil od rajnega očeta, je legala na odprti grob. Pa saj ni čuda, saj je veljala ta zadnja čas možu, ki je skozi dolgo vrsto let, med katerimi so bila tudi zelo huda in težka, do zadnjega dne nasebično služil narodu, iz katerega je vzrastel in v katerega ga je Bog postavil.

Z rajnim očetom je globaška fara izgubila vzglednega, značajnega, dobrega in požrtvovalnega moža, kakršnih v sedanji dobi tako potrebujemo. Pokojni je bolj s svojim delom in vzgledom kakor z besedo pokazal in dokazal, da je in da mora biti prava in zdrava ljubezen do naroda vkoreninjena v pravi, živi veri. — Naj mu sveti večna luč, nam pa luč njegovega vzgleda pri delu in žrtvi za Boga in narod!

Bridko prizadeta je še družina poleg smrtnega udarca tudi zato, ker leži sin France v celovski bolnici. Hudo ga je poškodoval plemenski bik, ki ga je v svoji nenaadni pobesnelosti težko ranil. Drugi tragični slučaj nesreče v najožji sosesčini. — Prizadeti družini, ki je sedaj brez vsake moške pomoči, bodo gotovo dobri sosedje radi šli na pomoč.

skovana pri drugi sveti maši, ko nam poje naš cerkveni zbor lepo, da vsi radi poslušamo. — Zgradba cerkve in oltarji so gotovi in smo na vse to ponosni. Toda zvon imamo samo eden in na velikem koru (60 m³) imamo samo en mali harmonij. Torej nam manjkajo zvonovi in orgle. Zvonove zelo pogrešamo pri pogrebi in na praznike. Upamo pa, da bomo skoraj vsaj še dva zvona dobili. Šepeta se po fari, da je ena sama družina pripravljena kupiti en zvon, a za drugi (veliki zvon) bi prispevala cela župnija. — Kaj mislite farani? Bo šlo tako?

Poroke. V preteklem letu smo imeli osem porok. Med drugimi so si postavili nova gnezda: Lakonig Lorenec in Certeu Terezija v Abrijah. Čisto na tihem sta se dogovorila in poročila in tiho v božjem miru živita. — Juch Maks, žagar, se je priženil iz Galicije k Mochar Sofiji v Krejancah. Imajo malo mirno hišico pod hribo (Nadaljevanje na 5. strani)

Si koroški patriot? Pij Schleppe povsod

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

čkom. Pridno delata: ona doma, on pa na žagi in skrbita, da bi si življenje zboljšala ter imetje povečala. Bog jima daj blagoslov. — Certeu Florijan se je združil dne 19. oktobra 1952 z Anico Wolte. Redko jih vidimo, oba pridno delata, da bi si kaj preskrbela in življenje olajšala. — V novembru je prišel gospod Tonitz Willi iz Rebrce in se poročil z gospodično Wutte Marijo, po domače Gregorc iz Abrij, in jo je odpeljal na Rebrco. Zelo jo pogrešajo v Abrijah, zlasti še doma starši. — Vsem novorojenim želimo mnogo božjega blagoslova!

Smrt nas je preteklo leto precej obiskovala. Prvega je pokosila Uranka Janeza, enega najboljših kmetov v fari in velikega trpina — izseljenca. O njem je „Tednik“ že pisal. Dne 4. aprila je zaprla trudne oči Lučovnik Katarina v Krejancih. Za seboj je

in držalo pokonci. — Dne 11. junija je v polnem miru izdihnil trpin Anton Kelih, 79 let star. Dobro je bil pripravljen na smrt in jo je sprejel, kakor dobro sestro, ki ga kliče v boljše življenje. Dne 18. julija nas je zapustila 76 let stara faranka Smrekar Katarina v Encelni vasi št. 6. Ona je tudi rada šla s smrtjo na drugi, boljši svet, ker je morala dolgo v postelji ležati in je mnogo trpela. Bolezen jo je nadlegovala a smrt rešila. — Smrti se je dopaldo pri tej hiši in je prišla tudi po snahu rajne Katarine, 48 let staro Magdaleno Smrekar, in sicer dne 14. septembra. Bolehala je čez leta. Smrt ji je bila rešitev iz trpljenja in upanje na boljše življenje. Zapustila je pridna otroka: fanta in dekle, ki si že sama zaslužita kruh, toda bi vseeno še zelo potrebovala dobro mater, ki sta jo prerano izgubila. — V Klančah je 30. avgusta izdihnil 66 let stari Egidij Kuss. Zapustil je ženo in odrasle otroke, ki ga zelo pogrešajo, ker je zvesto delal do svoje smrti in skrbel za njih in jih skupaj držal z očetovsko skrbjo. Za njim žaluje cela vas Klanče. — 31. avgusta je spet prišla smrt v Galicijo št. 11 in odnesla dušo Černute Ane, vdove trgovca Antona Černuta. Dolgo je trpela vsled raka na želodcu. Krepilo jo je sveto obhajilo, ki ga je pogostoma in verno prejemala. Otrok ni imela, toda vsi v celi župniji so jo spoštovali. Zato jo je tudi cela župnija spremljala do groba. — Naj še omenimo Lesnika Petra, 67 let starega moža, ki je umrl nenadoma od srčne kapi zadet. Trpin je bil vedno tuji hlapec. Gotovo mu bo Bog boljši gospodar od vseh dosedanjih. Zapustil je sestro, ki ga težko pogreša.

Vsem sorodnikom omenjenih umrlih izrekamo iskreno sožalje!

nove svečnike, novo monštranco, nov lestenec (luster); cerkev je dobila orgle, ki jih do tedaj ni bilo. Te orgle so potem bile v rabi do l. 1925, ko so jih nadomestili s sedanjimi.

Na vsaki ali skoro vsaki cerkvi na deželi najdete podobo sv. Krištofa. Gospod Jurij Ilgo je dal poslikati cerkev na Kneži od znotraj s podobami svetnikov: sv. Florjana; sv. Jurja, svojega krstnega patrona; sv. Lovrenca; sv. Filipa; sv. Jerneja; sv. Uršule in poslednje sodbe. Zunaj pa je dal naslikati podobo sv. Krištofa. Brez vednosti gosp. Jurija pa so podobo sv. Krištofa prebelili. Prišel pa je neki mazač, ki je znova naslikal na cerkev na Kneži sv. Krištofa. A ta Krištof je bil naslikan tako ču-

Vsako sekundo umrje 1 človek

Kako malo pa je število onih, ki bi zapustili vsaj približno toliko, da bi bili njihovi svojci obvarovani strahu pred pomanjkanjem?

Zato:

življenjsko zavarovanje

daško, da so ga zopet morali prebeliti: oči je namreč imel zelene in velike in okrogle kakor sova, lase pa kakor svinjske ščetine. Tako torej s podobo sv. Krištofa na Kneži niso imeli sreče.

Farna zavetnica ali patroninja cerkve na Kneži je sv. Magdalena. Vsa je pozlačena podoba sv. Magdalene v glavnem oltarju. Ravno tako so pozlačene ostale podobe svetnic in svetnikov. Na desni strani sv. Magdalene stoji sv. Katarina s kolesom in z mečem; poleg sv. Katarine stoji sv. Margareta, ki drži peklenskega zlodeja na verigi. Na levi sv. Magdalene stoji sv. Rozalija in poleg nje sv. Gertruda ali sv. Jera s povsemom prediva in z mišjo. Nad sv. Magdaleno stoji sv. Boštjan, preboden od puščic; sv. Boštjanu na desni sv. Rok, na levi sv. Valentin. Poleg tega na vsaki strani še po en svetnik, prvi škof, drugi papež. Prav na vrhu, nad podobo sv. Boštjana, stoji podoba Matere božje. Tako imamo v glavnem oltarju na Kneži kar devet svetniških podob. In reči moramo, da ne bi hoteli niti ene pogrešati.

Stranska oltarja sta posvečena oni na evangelijski strani Materi božji, na epistel-

ŽELUČE

V nedeljo, dne 17. maja, se je peljal Mihi Weber, pd. Činkmanov, ki naj bi nekoč postal gospodar na Ratovi kmetiji, s svojim motornim kolesom proti Beljaku in Podklostru do meje. Pa je na cesti hotel prehiteti nekega kolesarja in je na levi strani ceste preveč na levo zavozil, zadel v občestni kamen in padel. Močno poškodovanega so prepeljali v beljaško bolnico. Bajse si je poškodoval hrbtenico. Mladi fantje premalo pazijo, prehitro vozijo in menijo, da se jim ne more nič hudega zgoditi. Vsak naj bi pomislil, da se na takih potih vozi z njim smrt, to se pravi, da so vedno v veliki nevarnosti.

Krivica ne bo nikoli postala pravica

V vseh katoliških cerkvah sovjetske cone Nemčije so čitali pastirsko pismo, v katerem zahtevajo katoliški škofje neokrnjeno pravico svobode vesti in vere.

Zahodni nemški tiskovni urad poroča, da pastirsko pismo, ki ga je napisal berlinski katoliški škof, Msr. Weskamm, izjavlja sledeče: „Nihče vas nima pravice ovirati pri izpolnjevanju verskih dolžnosti. Vi imate pravico živeti in delati kot živi člani naše cerkvene skupnosti. Skupno z vami obžalujemo vsak pritisk in krivico, ki vas zadeva. Čeprav vas ne moremo rešiti tega trpljenja, ne bo krivica nikoli postala pravica.“

na Kneži posebno poslopje za sluščinad, za hlapce in dekle, cela kmečka hiša. Poleg tega še velik hlev s travniki, njivami in gozdom. Zdaj je kmečko gospodarstvo, ki spada k župnišču, oddano v najem.

L. 1922 so odprli ali ustanovili na Kneži šolo. Šolskega poslopja ni bilo. Občina je vzela v ta namen v najem dve sobi v župnišču na Kneži. Poprej so hodili otroci s Kneže na Djekše v šolo. Mnogi pa sploh niso hodili v šolo.

L. 1938 so začeli graditi na Kneži veliko leseno poslopje, ki naj bi služilo kot dom za Hitlerjevo mladino. V tem poslopju je zdaj šola. Šola ima dva razreda. Otrok je okrog 70. Šola v tem poslopju so odprli jeseni l. 1948. Šolski sobi sta prostorni, svetli in sončni. Obrnjeni sta proti jugu. V poslopju so tudi sobe za učiteljsvo. Prostori v zgornjem nadstropju pa so še prazni, še ne-

BALONSKA SVILA — PLASČI — GUMIJASTI PLASČI — GABARDINI — KAMGARNI — FLAVSI — SANTUNG — SVILA — EVERGLAZE — EDLOPLAST — EVERGLAZE — OBLEKE
UMSCHADEN CELOVEC - am Fleischmarkt
 SVILA — PLASČI — GUMIJASTI PLASČI

izdelani. Ob Hitlerjevem času so imeli namen zgraditi na Kneži dom, zdravilišče za bolne na pljučih. Kneža ima sončno lego in je bolj zavarovana pred vetrom nego Djekše. Kneža leži 1161 m nad morjem, pod vrhom Svinje planine. Kakor na Djekše ali na Krčanje se moreš tudi na Knežo pripeljati z avtom. Tudi na Zgornjo Knežo, gori do

GUMIJEVE REPARATURE VSEH VRST — PRODAJA AVTO-GUM. KOLES — TANKANJE

Ing. J. PETELN
 Velikovec — Völkermarkt
 Klagenfurter Vorstadt

Volčje trate, se moreš peljati z avtom. Gori sta dve veliki posestvi, nekoč kmetiji, Karlut in Gutman. Prvo posestvo, Karlut, je zdaj last odvetnika dr. Zhuberja iz Velikoveca; drugo posestvo, Gutman, pa je last graščaka Maresch-a, lastnika Humperškega grada nad Rožom.

Kneža spada v občino Djekše. Tudi pošto ima na Djekšah.

S Kneže na Djekše je eno uro hoda, malo dalje je s Kneže na Krčanje.

Župnija Kneža sega daleč gori na Svinjo planino, do Javornika.

Knežanci sami pa ne pravijo Kneža, ampak Knaža, ker se v podjunskem narečju črka e pogosto izgovarja kot a.

URADNE OBJAVE

Občinski urad Libeliče
JAVNI RAZPIS
 Občina Libeliče pri Labudu javno razpisuje za novo zgradbo dvorazredne ljudske šole na Suhi te-sarska, kleparska in krovka dela. Podatke za ponudbe je mogoče dobiti od 1. junija 1953 dalje pri referatu za občinske visoke stavbe v Celovcu, Mieß-talerstraße 1, soba 211. Ponudbe na izpolnjenih obrazcih je oddati do 10. junija 1953 pri občinskem uradu v Libeličah. Tam bodo ponudbe javno odprte istega dne ob 11. uri.

Kneža pod Svinjo planino

Ljudska pripovedka pripoveduje: V gradu pod Svinjo planino na južnem vznožju gore je živela bolehnata in slepa grofica. Izrazila je željo, da bi rada spremembo zraka; da bi rada podzvela gorsko partijo. Željo so ji izpolnili. Peljali so jo na Svinjo planino. Prišli so na kraj, kjer zdaj stoji Vrhovnikov križ, pol ure oddaljen od cerkve na Kneži.

Obstali so. Občudovali so krasen razgled. Na eni strani pogled na ravnino med Svinjo planino in Peco ter drugimi gorami Ka-

aprila l. 1801 ob 8. uri zvečer je udarila strela v ta leseni zvonik in ga močno poškodovala. Istega leta poleti (15. junija) pa je silen vihar vrgel ta leseni zvonik sploh na tla. Nekaj tramov je padlo na streho cerkve in jo močno poškodovalo.

Stolp so na novo popravili. Zopet so zgradili nad zidanim stolpom lesen stolp, leseno ogrodje, in ga pokrili s kamenitimi

ploščami. Ravno tako je pokrita tudi cerkev in obrambni zid okrog pokopališča. Ta zid naj bi bil služil tudi kot obramba proti Turkom. Gotovo je zelo star, enako kakor na Djekšah, na Krčanjah in na Visoki Bistrici. Na Djekšah ima obrambni zid letnico 1535.

Dolgih trideset let je župnikoval na Kneži duhovnik Jurij Ilgo, doma iz Šmihela pri Pliberku. Prišel je na Knežo l. 1834 in je umrl na Kneži 18. januarja 1865. On je za cerkev na Kneži silno veliko storil. Prenovil je notranjost cerkve, ravnatoko tudi notranjost in zunanost župnišča. Nabavil je s pomočjo faranov cerkvi novo mašno obleko, novo nebo, nove cerkvene zastave,

Kmetije, pazac!

Zadnji številki „Našega tednika“ je bil priložen cenik podjetja Johan Lomšek iz št. Lipša. — Ponovno na ta cenik opozarjamo s priporočilom, da ga shranite. V ceniku pa sta dve napaki v cenikah, ki jih sami popravite:

1. Na drugi strani bi moralo stati pravilno:
 Handziehrechen, fahrbar S 590.— (ne S 950.—).

2. Na drugi strani zgoraj bi moralo stati: FUTTERDÄMPFER

Liter 50	75	100	130
S 855.—	1.035.—	1.170.—	1.340.—

ravank, na drugi strani pogled na gorsko naselje Knežo. Tu so že bile hiše in kmetije, a cerkve ni bilo še nobene. Toda slepa grofica ni ničesar videla. Globoka žalost se je poloti in reče: „Tukaj pod milim nebom obljudim Bogu, Materi božji Mariji in vsem svetnikom, da hočem zgraditi tem ubogim ljudem lepo cerkev, če mi Bog vrne pogled.“ Odprla je oči in videla je. In svojo obljubo je izpolnila. Dala je zgraditi na Kneži cerkev.

Tako pripovedka. Že leta 1309 se omenja cerkev na Kneži. Leta 1387 se omenja Kneža kot podružnica Djekš. Na cerkvi je napisana letnica 1532. Bržkone je bila tedaj zgrajena sedanja cerkev na Kneži. Torej je cerkev stara že nad 400 let. Prejkone je bila prva cerkev, ki so jo zgradili, mnogo manjša. Bržkone samo kapela. Dva mala zvonca sta silno stara. Verjetno je, da sta visela še v prvotni, mali cerkvi. Druga dva večja zvonca sta bila vilita v sredini sedemnajstega stoletja. Zvonik nove cerkve je bil prostornejši, torej so rabili več in večjih zvonov. Sedaj seveda teh dveh zvonov, vilitih l. 1651 in l. 1646, ni več. Prvega, velikega, je požrla prva; drugega, okrog 500 kg težkega, pa druga svetovna vojna.

L. 1930 so od Grassmayerja dobili nov, deset centov težek veliki zvon. Komaj dvanaest let je pel Knežancem, pa je postal žrtev druge svetovne vojne. A l. 1950 so dobili zopet dva nova zvonova; eden je težek okroglo pet, drugi okroglo deset metrskih centov. Tako imajo na Kneži zdaj zopet štiri zvonove. Zvonovi imajo glasove: f, a, c.

Zvonik cerkve na Kneži je bil sprva mnogo višji nego je sedanji. Na zidanem zvoniku je bil namreč še lesen zvonik. A 27.

Spoštujmo naše stave

Narod naj spoštuje starčke in starke, da bo dolgo živel in mu bo dobro na zemlji! Velja posebno za nas, fantje in dekleta! Dolgo že živijo tu na zemlji, dolgo že nosijo življenjski križ, njih osiveli lasje pričajo o veliki skrbi in trpljenju. Veliko spoštovanja do njih bo napolnilo naše duše, če bomo pogledali v njihovo življenje, ki ni bilo nič lažje od današnjega, pa so se vendar prebili skozi njegovo pomlad in poletje.

Lepa naj bi bila njihova življenjska jesen! Saj življenje starih že samo po sebi ni prav nič lahko. Samemu sebi in drugim so kakor na poti, niso več povezani s svetom z ono silo, ki odlikuje mladino in svežino, le v spominih še živijo in — odmirajo za posvetno skrb. Samo še ljudje ostajajo, njihovi pa jim čisto grenijo se zadnje čisto veselje.

Mladina, mi hočemo biti vsaj majhen vir veselja našim starim, bodisi po uslugah ali pa vsaj po toplih besedah. Potem bomo lažje razumeli, da tudi naši vigredi sledi življenjsko poletje in hladna jesen. Tako bosta tudi naša dekliška in fantovska doba lepši!

KULTURNI RAZGLED PO SVETU**RAZSTAVA ITALIJANSKIH SLIK
V BALTIMORE**

V baltimorskem umetnostnem muzeju so otvorili doslej največje razstavo, na kateri so prikazali 2500 sodobnih slik italijanskih umetnikov. Pri organiziranju razstave, kateri so dali naslov „Italija na delu“, so sodelovali italijanska vlada, ameriška ustanova za vzajemno varnost in 12 ameriških muzejev.

**UMETNIŠKI DAROVI ZA OKRAS MESTA
ZDRUŽENIH NARODOV**

Uprava mesta Združenih narodov pri New Yorku je pred kratkim razposlala različnim vladam članicam ZN prošnjo, naj darujejo organizaciji ZN umetniške kipe za okras njenih palač in vrtoev. Na ta poziv se je odzvalo mnogo držav in zasebnih darovalcev. Zadnje darilo, ki je pred dnevi prišlo iz Danske, je velik lesen kip dekleta. Grečija je darovala dopršno reprodukcijo v kamnu starega antičnega Zeusa. Tudi Jugoslavija se je odzvala na povabilo in objavila velik kip konjeniške skupine, ki ga bodo postavili pred vzhodom v palačo Glavne skupščine.

„SHAKESPEARJANSKE STUDIJE“

Univerza v Cambridgeju je pred kratkim izdala šesti zvezek „Shakespeare Survey“ v uredništvu Alardyceja Nicolla. Ta zbornik izhaja vsako leto in prinaša najvidnejše shakespearejanske razprave leta. Šesti zbornik je podrejen osrednji temi, okoli katere se suče letošnje življenje v Veliki Britaniji: kronanju. Vodilne študije zbornika so posvečene Shakespearovim „historijam“, dramam o angleških kraljih.

**DNEVNİK PREGANJANE JUDOVSKJE
DEKLICE**

V založbi „The Book Find Cluba“ v New Yorku je izšel prevod dnevnika, ki ga je pisala judovska deklica Anna Frank, ko se je skrivala na Holandskem pred nacisti. Po njeni smrti (nacisti so končno le našli njo in njene tovarišice) so našli dnevnik in ga objavili. Knjiga je vzbudila v Evropi izredno zanimanje in je prevedena v vse glavne jezike. V Ameriki je izšla zdaj pod naslovom „The Diary of a Young Girl“.

KRONANJE IN ANGLEŠKI KNJIZNI TRG

Bolj ko se Velika Britanija približuje kronanju, bolj se stopnjuje tudi globlje zanimanje javnosti za to veliko slavje, ki ne bo imelo primere v našem stoletju. Časopisi, revije in knjige, ki izhajajo zadnje tedne na angleškem knjižnem trgu, obravnavajo bližajoče se narodne slovesnosti z vseh najrazličnejših vidikov.

Morda je najvidnejše delo take vrste, ki je prišlo prejšnji teden na knjižni trg, knjiga „The Story of the Coronation“ Randolfa S. Churchilla. Njegova knjiga hoče biti „najpripravnejši vodič“ v kronanske svečanosti, a je hkrati tudi informativni zgodovinski pregled, ob katerem lahko bralec spozna pomen in tradicijo kronanja angleških kraljev v preteklosti. Knjiga je razdeljena v štiri poglavja in jo krajšo dokumentarno podobe.

Pri vsem tem moremo spoznati najlepše, kako globoko je seglo kronanje kraljice Elizabete II v doživljeno britanskega naroda.

**AMERISKI PESNIK IN SREDNJEVEŠKA
ROMANCA**

„V vseh generacijah lahko odkrijemo iste silnice, kot vladajo življenje danes. Zlasti velja to za umetnost in literarni zgodovinar bi se moral nenehno truditi, da bi oživljal v zavesti čitatelja „čisto ek-stazo“ prave umetnosti preteklih dob“, piše ameriški pesnik Ezra Pound v uvodu svoje knjige „The Spirit of Romance“, v kateri je skušal s pesniškim ognjem estetsko dvigniti in odkriti sodobnemu čitatelju srednjeveško romanco. Današnji svet ve kaj malo o tej poeziji. Danteja in Villona še poznamo, provansalske lirike in ljudske romances južne Evrope pa ne dosti. Še bolj kot za nas, velja to za Amerikane in prav z njihovega stališča je Ezra Pound s svojo knjigo opravil dragoceno delo.

Za našo mladino**IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA****Tebi, moj mali prijatelj . . .**

(Ivan Pregelj, ko mu je bilo petdeset let.)

Tebi, moj mali prijatelj, ki imaš še tako čiste oči, da vidiš še vse živo na svetu, in uho, ki ujame ostró kot zajček, in srce, ki je vsak trenotek pripravljeno vneti se za vse, kar je lepo, dobro, usmiljenja, odpustanja, sočutja in ljubezni vredno. Tebi, moj mali prijatelj, pišem to, svojega petdesetega leta, edino poslanico! Čutim namreč, da sem jo prav tebi dolžan in da boš prav ti tisti, ki mi bo mogel verjeti in mi tudi res verjel. Zdaj pa čuj!

Ko boš večji, moj mali prijatelj, boš morda kje bral o meni, da sem povesti pisal in v povesti tudi učitelje postavjal. Pa da sem jim bil krivičen in da sem jih smešil. Ne, moj mali prijatelj, tega ne verjemi! Verjemi rajši tem vrsticam, s katerimi bi ti rad za vedno dopovedal, da sem bil takoj za starši in dobrotniki svojim učiteljem vedno hvaležen in da učiteljski stan cenim in spoštujem, ki sem sam tega stanu bremen in bridkosti blagoslov požisknil in s tem izpovedoval, da sem tudi obraz iz tega stanu, ljubeče jih oblikujoč, zajel v svoje povesti, si jih takó osvojil kot draga duhovna bitja, ki naj jim ime in lice živita, še ko mene nič več ne bo . . .

Nekak nevidni, duhovni muzej sem si namreč postavil, pravo svetišče. Vanj urejam vse tiste lepe in dobre ljudi, ki sem jih kdaj srečal na svojega življenja poti. Tu so moji rajni starši, ki nobene slike po njih nimam, moji dobrotniki, moji davni sošolci, prijatelji . . . Tu so v častni vrsti tudi vsi moji učitelji. V ta svoj muzej ali spominski mavzolej hodim v svojem duhu; včasih odprem tudi komu drugemu, pokažem na tega ali onega, ki je no tri, povem kaj zanimivega o njem, kaj lepega . . .

Ali hočeš, moj mali prijatelj, da se tebe sprevedem med svoje davne znance, da ti izmed množice pokažem le nekatere, le nekaj svojih učiteljev? Zato, da se uveriš, kako so mi dragi, a da jih ljubim po svoje. Vstopiva torej!

Tu, moj prvi učitelj — gospodična Mlekuž iz Bovca. Da bi nas hribovske otroke k večji pridnosti spodbudila, nam je nekoč obljubila, da nam pri- nesie prihodnje jutro nekaj dobrega. Prinesla je. Lepo rdeče je bilo, še nikoli nismo ne videli ne pokušali. Pa nam je dala. Ugriznili smo in pljunili razočarani: „Repa!“ Repa ni bila, redkvice pač in gospodična nam je najboljši hotela, njej je bila všeč . . .

Tu, moj prvi pravi učitelj, gospod Kenda. Ves je suhoten, zaskrbljen. V njegovih rokah sem videl prve gosli, pri njem se prve pesmi učil.

Stopiva dalje! Vidiš tu, ta lepi skromni gospod! Gospod Kumař, moj prvi učitelj iz mestne vlad- nice. Strašno se je mučil z nami in nemščino, ki nam ni šla ne mestnim porednim ne nerodnim gor- janskim. Kakó je druge imenoval, sem pozabil; jaz sem bil med tistimi, ki nam je dal priimek „Zi- vinče“.

Ta tu, ki je podobno izlikan, a daljši in suhoten ko trska, gospod s skrbno pristiženimi brki? Gos- pod Frančišek Orešec vendar! Ne, njega se nisimo bali in vice in pekél je imel v šoli, a slovesen je bil in nas vedno spet bodril, da sledimo zgledu

njegovih bivših dijakov, ki jih je odgojil za škofe, glavarje, poslance in pesnike. Gregorčiča, Mahniča, Aškerc, Gradnika in Šorlija . . . Zdrav, Frančišek! Lej, moj mali prijatelj, če sem se kdaj kateri, do- bro ti tega moža in lepoti tega trpljenja sem se pokloni v svoji povesti Osmero pesmi. Smešil pa nisem!

Ta tu, moj mali! Vsako leto za praznik vseh sve- tih se do solz razvnamem v spominu nanj. An- drej Kragelj mu je ime, Drejec z Modrejca s kozjo brado. Ko da se je šele včeraj zgodilo, ga vi- dim, kako sedi le nekaj tednov pred svojo smrtjo za mizo pred nami. Mažuraničev nesmrti. S m r t-Smail-age Cengiča čitamo. Pa zamahne z roko hero- čmu, naj obmolne, povzame sam besedo in bere. Posili ga kašelj, hrope, lovi besedo, oblijejo ga solze, glas mu sahnje, slovo jemlje od nas, od šole, od po- czije od vsega in edinega, kar mu je še sijalo v življenja zgodnji večer . . .

Pa tudi tujci, moj mali, so med mojimi učitelji. Le glej! Ta tu je Nemec, ta Tirolec, ta Čeh, ta Italijan, ta Furlan, ta tu celó — Jud. Gospod profesor Šantel me je bil nekoč zalotil s cigareto v ustih. Ovadil me je. Vrli Tirolec, moj razrednik, me je samó pokaral: tak zaprték pa da že kadil! O, gospod Šantel! Kolikokrat sem Vas že razburil, ki sem čelo grbančil in se do danes nisem temu odvadil! To pa je: nisem bil računar, pri gos- podu Šantlu pa sem se igraje učil. In še groš mi je nekoč podaril, ko sem mu neko pismo prinesel. Pa ko že o grošu, naj še o vinu povem, ki mi ga je plačal profesor Janez Jesenko, ki sem ga le enkrat srečal v življenju, pa pozneje marsikaj lepe- ga izvedel o njem, še to, da je bajé v Trstu trideset let stanoval v eni in isti sobi . . .

Tako, moj prijatelj, bi te lahko vso noč vodil od podobe do podobé v mavzoleju svojih spominov, ob vrsti svojih nepozabljenih učiteljev. Dovolj! Če si me s srcem poslušal, umel si me. Da so mi mar- več najljubši tisti izmed njih, ki so imeli svoje prav posebne navade. Gospodov, ki so bili samó šolski in prav po vseh predpisih, ali verjameš, da se jih komaj še spomnim?

Pojdi zdaj za mojo mislijo, za tem, kar sem ti povedati hotel! Če v svojih povestih včasí postavim za junaka tudi kakega učitelja, obličim ga z ljube- znijo se spominjajoč svojih resničnih, napravim ga takega, kakršnega bi si jaz še zdaj želel za učitelja in prijatelja. Kdor pa takó dela, ne smeš, marveč ljubi in hoče, da bi ljubili in spoštovali in razumeli tudi drugi . . .

Tebi, moj mali prijatelj, to poslanico! Če ti bo všeč, povej naprej. Če ne razumeš, starše vprašaj ali svoje gospode učitelje. In če imaš gospodično, tudi gospodično učiteljico. Morda jo boš le nekoliko udobrovoljil, ko bo slišala zgodbo o redkvi . . .

Zdaj pa pojdi in vedi, da se svojih učiteljev ne boj, marveč da jih ljubi in skušaj razumeti. Lej! Kakor ti sedaj, so bili tudi oni nekoč majhni. Niso pozabili. Zato ljubijo mladost in tudi tebe in da je vzgajati teže, kakor pa dober biti. Zdrav!

V A B I L O

Slovenska igralska družina iz Celovca gostuje z veseloigro

„SVOJEGLAVČEK“

v nedeljo, dne 7. junija, ob pol 3. uri popoldne pri Miklavžu v Bilčovsu;

v nedeljo, dne 14. junija, pri Favu v Srednji vasi na Gorenčah in pri Šoštarju v Globasnici

Vsi iskreno vabljeni!

Naše prireditve**GLOBASNICA**

Na Vnebohodu, dne 14. majnika, so se po šmarnicah mamice in otroci zbrali pri Šoštarju v proslavo materinskega dneva. Vse hvaležne so pričakovale nastopa svojih malčkov, ki so jim v podanih igrakah pokazali, kaj je v resnici mamica in kaj ji vse dolgu- jejo. V igri „Materina srca“ se je pokazala vsa materina bolelost doraščajočega dekleta, ki hrepeni po modernem življenju, a jo Marijina pomoč pripelje zopet materi na- zaj. Rosne so postale oči naših mater.

Prijetno in zabavno pa je zaključila proslavo naslednja igra „V Indijo Koroman- dijo“. Ne samo nastop, tudi talenti in ves- elje otrok mamice razveseliti — je prav go- tovo matere spet osrečilo za njih požrtvo- valni poklic.

Valentin Polanšek

Naši trije

Naš maček
ne more drugače
ter skače in skače,
pa miške lovil!

Naš kuček pa laja,
tako se navaja,
la mucku nagaja
in ruiške spodil!

Petelaček zapoje,
mogočno, po svoje
in modro pa dvoje
zapira oči: kikiriki!

Važnejši zgodovinski dnevi v juniju

Od 2. — 13. junija 1848 je bil slovanski kongres v Pragi.

3. junija 1904 je umrl v Sremski Kamenici Jovan Jovanović — Zmaj, veliki srbski narodni pesnik.

4. junija 1920 je sklenila Jugoslavija z Madžar- sko znani mir v Trianonu (takozv. trianonski mir).

8. junija 1508 se je rodil v Rašici pri Turjaku na Dolenjskem prvi slovenski (protestantovski) pi- sec Primož Trubar.

9. junija 1908 je Avstro-Ogrska anektirala Bosno in Hercegovino.

14. junija 811 je cesar Karel Veliki razdelil sloven- sko ozemlje med Salzburg. (Solnograd) in Oglej. — meja reka Drava.

15. junija 1875 se je rodil na Ježici pri Ljubljani pesnik dr. Alojzij Merhar — Silvín Sardenko.

ZA DOBRO VOLJO

Papež Pij IX. je bil tako dobrodušen človek, da je težko odrekel komu kako uslugo. Tako je zopet nekoč dovolil neke- mu manj sposobnemu slikarju, da ga sme slikati. Ko je bila slika gotova, je bila zelo slaba. Slikar je prosil papeža, naj mu za- piše kako posvetilo na sliko. Smehljajoč je papež zapisal: „Sv. Marko 6, 50, Pij IX.“ Ves vesel se je podal slikar domov, je vzel v roke sv. pismo in je bral: „Jaz sem, ne bojte se!“

Mladina piše:

Na petelina

Povedati vam hočem nekaj zanimivih stvari iz lovskega življenja, ki bodo vas, mladi prijatelji, pa morda tudi še starejše, zanimale.

Bilo je pred 20 leti, ko pride k meni moj lovski prijatelj in mi pravi, če bi hotel iti z njim na divjega petelina. Z velikim vese- ljem mu odgovorim z „da“ in videl sem že takorekoč v fantaziji, kako bova plezala po hribih in skalah, pripomnim pa še: „Samo, da najino trpljenje ne bo zastoj.“ Ko mi prijatelj obljubi, da je petelin toliko kot gotov, me s to obljubo potolaži. Nadalje mi pripoveduje, da je že pred par dnevi slišal petelina klepati pod pastirsko kočo. To je kakih 200 m od pešpoti ali boljše rečeno od planinske steze, ki vodi skozi našo vas v planino.

Domenila sva se, da jo odrineva v sobo- to zvečer okoli 10. ure od doma, nakar bi bila ob 3. uri v nedeljo zjutraj na zaželje- nem kraju, kjer naj bi bil od naju zasledo- vani petelin.

V soboto sem moral biti še ves dan v pr- sti, tako da sem se šele zvečer ves utrujen vrnil s polja. Toda moja lovska žilica mi kljub moji zmučenosti ni dala miru. Takoj se začnem pripravljati: hitro se obrijem, malo umijem, po lovske oblečem, pogle- dam puško in patrone, če je dro vse v re- du, medtem mi ženkica napolni lovsko tor- bo, v katero seve ni pozabila vtakniti stek- lenice pristnega domačega žganja, s pri- pombo, da se bova s prijateljem med potjo lahko malo „potroštala“.

Par minut pred določenim časom pride prijatelj in pravi z nasmehom, če sem že pripravljen. Takoj si denem lovsko torbo in puško čez ramo, voščim vsem domačim lahko noč in s prijateljem se podava v temno noč. Tu in tam opazim kakšno zvez- do na nebu, sam pri sebi pa si mislim, go- tovo bo to noč trpljenja. Počasi stopava skozi vas, za vasjo pa pelje steza na planino, strma in kamenita. Teme se kmalu priva- diva, kljub temu pa je šlo po polzevo nav- zgor.

Po 1½ uri hoda prispeva do neke ravni- ne. Odloživa torbe in napraviva vsak po ne- kaj požirkov iz steklenice z žganjem. Prija- telj si prižge cigareto, jaz pa sem se po dolgem usedel in kmalu sem bil na drugem svetu. Po kratkem počitku me prijatelj zbudi in nadaljevala sva najino pot do cilja. Medtem je minevala zvezdna noč, nebo se je popolnoma zjasnilo, v dolini pa je migljala že tu pa tam kakšna prva lučka. Vse je še v sladkem spanju, samo midva s prijateljem ne mirujeva in stopava v tiho jutranjo noč. Naenkrat me prijatelj ustavi s svojim „pst“, obstojim in ga vprašam pol- tiho, kaj da je? „Malo bolj pazi in ne delaj takšnega hrusča kot bi medveda izpustil, greva ja na petelina in tu je treba biti ja- ko previden, me podučil spremljevalec.“

Ura je ¾ na tri. Ker sem že tako zmučen, da skoraj ne morem več naprej, ga vpra- šam, kako daleč je še do cilja? „Pol ure boš že še zdržal, potem sva tam,“ mi pravi. Pozab- bil sem na dolino in nehal sem občudovati zvezdno nebo, da sem mogel bolje paziti na hojo.

V pol ure res prikrevsava do kraja, kjer naj bi bil petelin. „Tukaj,“ se obrne pri- jatelj k meni. Hitro potegnem steklenico z žganjem, da se malo okrepčam, predno nama bo petelin nagnal vročino v glavo. Prijatelj sede k drevesu in si sključen pri- žge cigareto. Ko sva šepetaje govorila, me je obšla velika utrujenost in zaspanost.

Vem še samo, da sem prijatelja vprašal, kje misli, da bo petelin pel. Prijatelj pa mi z veseljem pokaže prostor in pristavi z ne- koliko tresočim in žalostnim glasom: „Sa- mo, če se že ni prestavil. — Molčati morava, da ga ne spodiva,“ mi še pravi in že sem zaspal. Naenkrat pa čutim, da me prijatelj dregne pod rebra. Takoj sem bil pri polni zvesti, ko mi prijatelj pravi: „Ti hrliš kot slon! Ali ne slišiš petelina?“ Jaz poslušam, obračam ušesa na vse strani pa ničesar ne slišim! Tihota je povsod. „Slišiš?“ pravi pri- jatelj, in že slišim klap, klap, klap! Prija- telj me z žarečimi očmi pogleda in jaz mu poltiho povem, oziroma pritrdim, da sem petelina slišal!

Ko mi prijatelj naroči, da naj vzamem puško in stopam počasi za njim, me je za- pustila vsa utrujenost, postal sem zopet mlad in čvrst. Stopam za njim kot maček. Malo greva in spet poslušava. Spet slišiva nad nama vznemirjenje — petelina s klop, klop, klop, in sicer že čisto pred nama. Vi- soko sva že tudi dovolj, tako da ga bova naskakovala lahko od zgoraj.

(Konec prihodnjič)

Koruzna križanica

Evropski kmetje so majali z glavo, ko so kmalu po koncu druge svetovne vojne poslušali nasvete za sajenje križane koruze in modrovali: „Mi, naši očetje in vsi naši predniki smo spoznali, katera sorta je dobra za našo zemljo. Tudi ni v Evropi isto podnebje in ista zemlja kot je v ameriškem koruznem pasu, od kjer prihajajo nove koruzne križanice.“

Prehrana zapadne Evrope je resno vprašanje. Železna zavesa je ostro zmanjšala uvoz iz raznih žitorodnih dežel Vzhoda. Velikodušna pomoč je prišla iz Amerike, toda pomanjkanje dolarjev preprečuje nakupovanje žitaric v Združenih državah. Edina rešitev je zato povečanje proizvodnje v zapadni Evropi. Zdi se, da pri tem lahko koruzne križanice v veliki meri pomagajo.

Križana ali kakor tudi pravimo hibridna koruza ni nova sorta koruze, ampak le nov način križanja, ki je v zadnjih 20 letih postal v Združenih državah splošen. Najprvo je treba dobiti izbrane čiste vrste, nakar se s križanjem teh vrst pridela hibrido, ki jo sadi ali seje kmetovalec. Izredna življenjska moč, odpornost in plodnost take križanice pa drži samo za en rod, tako da je treba križanico pridelovati znova za vsako leto.

Pred 5 ali 6 leti zapadna Evropa stvarno koruzne križanice še ni poznala. Leta 1948 so po Marshallovem načrtu prvič uvozili 50 ton semenske koruzne križanice v Italijo. Lani je pa bilo posejanih v zahodni Evropi že 200.000 ha polja s koruzno križanico in to je dvignilo pridelok koruze za 250.000 ton. Še višje številke pričakujejo v letu 1953.

Največjo pozornost vzbuja napredek, ki ga je s koruzno križanico dosegla Italija. Izprva so strokovnjaki morali kmetovalce prepričevati od kmetije do kmetije o prednostih zamenjave stare koruze z novo križanico. Križanico in domačo koruzo so sadili drugo ob drugo, da so potem lahko primerjali uspeh. Oba pridelka so potem slikali, na razstavah so prikazovali razne vrste in uspehe, razlagali so, kako se prideluje seme križanice. Objavili so stotine in stotine člankov. Na kmetijskih poskusnih postajah so prirejali posebne kmetijske dneve za koruzo. Poleg vsega tega so še izplačevali posebne podpore.

Vsega tega zdaj v Italiji ni treba več. Seme koruzne križanice je dražje kot drugo, vendar ga kmetje radi kupujejo, saj se pridelok koruze s takim semenom poveča za 25 do 30%. Italijanski kmetje so novo križanico krstili za „ameriško hibrido“.

Medtem so pa tudi nekatere druge države začele uvajati novo koruzno križanico. Ameriško seme se naravno lahko ima samo za prvi pripomoček, nato je pa treba čimprej razviti domače evropske vrste. V tej smeri je bil že dosežen znaten napredek.

Anglija na primer uporablja poleg lastnih pridelkov tudi določene vrste, ki so jih zdaj razvili v Severni Franciji, Nemčiji, Švici in na Nizozemskem. Obmorsko hladno podnebje in težka zemlja nista odvrnila angleških kmetovalcev od sajenja križane

koruze, v obmorskih predelih jo uporabljajo za silažno krmo.

Razni holandski kmetje so sejali doslej le rž in niso znali ravnati s koruzo. Zdaj pa je na Nizozemskem posejanih s koruzo 14.000 ha, od tega 75% s hibridami. To je zelo dobrodošlo olajšanje za deželo, ki ji primanjkuje živinske krme in ki ima cvečito živinorejo.

Portugalska je nadaljnja država, katere koruzni pridelok ne zadostuje za domače potrebe. S koruzo ima posejanih pol milijona ha, vendar uvaža na leto 70.000 ton koruze. Na Portugalskem mešajo koruzno moko s pšenico, ker nimajo dovolj dolarjev za kupovanje pšenice v tujini. Lani so v 42 krajih poskusili s hibridno koruzo, metode križanja naglo dosežejo uspehe.

Tudi v Belgiji se zadnja tri leta zelo zanimajo za križano koruzo. Splošno so mislili, da ta koruza ne more mnogo pomagati domačemu poljedelstvu, kmalu se je pa to mnenje popolnoma spremenilo, povpraševanje po semenu križanih vrst je ogromno in pričakujejo znatno povečanje pridelka z uporabo teh vrst.

Na 900 raznih krajih so poskusno posadili razne koruzne križanice, kmetje so si ogledovali rast in pridelok. Zdaj so belgijski kmetje za povečani pridelok koruze — večinoma križane — izkupili 160.000 dolarjev več.

Tretjina orne zemlje Grčije, okoli 240 tisoč ha, je posejanih s koruzo in lahko na tem ozemlju znatno zvišajo pridelok z večjo uporabo križanic. V poskusnem zavodu v Solunu so odkrili več vrst, ki bi bile primerne za razne dele države.

V Jugoslaviji, ki prideluje v Evropi zapadno od „železne zaves“ največ koruze, so izdelali obsežne načrte za uporabo večjih količin križanic. Pet jugoslovanskih kmetijskih strokovnjakov se je mudilo sedem mesecev v Združenih državah, kjer so proučevali nasađe koruznih križanic. Dva od njih bosta ostala zdaj še nadaljnje tri ali štiri mesece v Ameriki, da proučita sušenje in prodajno tehniko hibridne koruze. Neki ameriški strokovnjak za hibridno produkcijo je prišel za leto dni v Jugoslavijo, drugi bo pa prebil tam osem mesecev, oba bosta pomagala pri izvrševanju načrta za povečanje posevkov s koruznimi križanicami.

Kot v raznih delih Evrope raste tudi v Jugoslaviji koruza v razsežnih predelih, toda daje le majhen pridelok, v glavnem zaradi slabih vrst in zaradi poletne suše. Vsako izboljšanje pridelka bo zato pravi blagoslov za poljedelsko gospodarstvo teh predelov. Glavno vprašanje pa bo seveda domače pridelovanje prikladnih hibridov. — Strokovnjaki za hibridno koruzo raznih organizacij, kot tudi kmetijska ministrstva raznih držav, polno podpirajo akcijo za uvedbo koruznih križanic. Lahko so zadovoljni z doseženim napredkom, čeprav so s koruzno križanico zdaj posejani samo 4% od 6 milijonov ha, na katerih raste koruza. Začetek je dober in tudi izgledi za bodočnost so dobri; vendar bo treba še več let dela, da bo dosežen popoln uspeh.

Našim gospodinjam

Špinača — zdrava jed

Danes še nekaj o špinaci, ki jo priporočajo zdravniki za bolne in zdrave, za mlade in stare. Je lahko prebavljiva, ima pa precej rudninskih snovi, zlasti železa, ki je glavna sestavina rdečih krvnih teles. Zato je primerna za slabokrvne in bledične. V kuhinji jo lahko pripravljamo na veliko različnih načinov.

1. **Špinačna juha z ocvrtim kruhom.** Oprano špinaco skuham, odcedi in sesekljaj, ako imaš stroček za meso, zmelji. Lahko pa jo tudi na rezance zrežeš in kuhaš. Posebej pa pripravi juho iz petršilja, korenjčka in zelene, ki jo prilij sesekljani špinaci. Na masti naredi blede rumeno prežganje in vlij v špinačno juho ter potisni na vroče, da še nekajkrat prevre. Osoli in prideni s soljo zdrobljeno zrno česna. — Majhne kocke kruha povlajaj v raztepenem jajcu, na maslu ocvri in stresi v juho, predno daš na mizo. Dobro je pridati še žlico smetane.

2. **Špinačna juha s krompirjem.** Krompir olup, zreži na kocke, operi, stresi v lonec, osoli ter pridaj korenino petršilja in košček zelene. Ko krompir zavre, prideni na rezance zrezano špinaco in pusti, da vse skupaj počasi vre. Medtem pripravi blede rumeno prežganje, ki ga vlij v lonec ter rahlo premešaj, da se krompir ne zdrobi.

Odjavi s fino zdrobljenim česnom ter izboljšaj z žlico presnega masla.

3. **Špinačna juha z jajčnimi vlivanci.** Oprano špinaco skuham. Odcedi, polij z mrzlo vodo, ožmi in zmelji ali sesekljaj ali pretlači skozi sito. Prideni redko prežganje in ko zavre, zakuham vlivance iz dveh jajc. Vlij jih zelo tanko v vrelo juho in med kuhanjem rahlo mešaj. Okus izboljšaj z žlico presnega masla.

4. **Špinačna omaka.** Špinaco pripravi kakor prej omenjeno. Prežganje zalij z mrzlo vodo in gladko razmešaj. Prideni špinaco, malo mleka, nekaj žlic smetane, zrno zdrobljenega česna in ščepec popra. Ko zavre, jo pusti na kraju štedilnika, da vsled močnega vrenja ne izgubi lepe zelene barve. Ta omaka je zelo dobra s krompirjem, zlasti ako so zraven skrknjena jajca ali kakršnaka koli jajčna jed.

5. **Zabeljena špinaca kot priloga.** Cele liste špinace skuham v slanem kropu. V kozici malo popraži drobtinice na presnem maslu. Odcejeno špinaco stresi nato v razbeljeno mast in jo rahlo obračaj ter z njo obloži mesnine ali pa tudi v postnih dneh kuhane testenine ali jajčne jedi.

6. **Špinačni hlebčki.** Špinaco skuham in drobno sesekljaj. V skledi mešaj žlico presnega masla, 3 rumenjake in za pol žemlje

v mleku namočenega belega kruha. Prideni špinaco, zrno česna — zdrobljenega, malo popra in sol. Sedaj prideni še sneg iz treh beljakov, ki ga prav rahlo primešaj. V globinasti ponvi, ki jo imaš za zakrknjena jajca, razgrej mast in v vsako deni z veliko žlico te špinacne mešanice. Ko je hlebček po eni strani pečen, ga obrni na drugo stran. Pečene daj kot prilogo k mesnim ali postnim jedem na mizo.

7. **Špinačni pečenjak.** Špinaco skuham v slanem kropu, odcedi in nekoliko zreži. Ko se ohladi, prideni nekaj žlic smetane, tri rumenjake, zrno zdrobljenega česna, sol ter sneg treh beljakov. To stresi na vroče maslo in potisni v pečico. Potem ga zreži na primerno velike kose in jih daj na mizo kot prilogo ali kot samostojno jed zlasti v postnih dneh.

8. **Špinačni cmoki.** Skuhaj špinaco in jo pretlači. Prideni malo zmečkanega krompirja, žlico prepražene čebule, dve jajci, sol in toliko moke, da bo testo skupaj držalo. Iz tega testa naredi drobne cmoke in zakuham v slanem kropu. Vrejo naj rahlo pet minut. Ako jih zakuhaš v juho, oblikuj prav majhne. Kot samostojno jed pa zabeli s presnim maslom z drobtinicami. Tudi kot obloga so primerni.

9. **Špinačni vložki.** Mešaj žlico masla, da dobro naraste; prideni 2 jajci, kuhano in skozi sito pretlačeno špinaco, 2—3 kuhana in pretlačena krompirja, sol in malo moke. Dobro premešaj in oblikuj z žličko male vložke, ki jih v slanem kropu zakuham. Kuhane devaj v kozico, kjer imaš razgret maslo z drobtinicami. Lahko jih zakuhaš tudi v juho.

10. **Špinačni testeni grah.** V skledi mešaj žlico masla. Ko naraste, prideni 2 jajci, pretlačeno kuhano špinaco, sol, mleko in moko, da dobiš mehko testo. Skozi močno ce-

dilo ga pretlači v slan krop, kjer naj počasi vre 5 minut. Ko je kuhan, ga poberi iz vrele vode in polij z mrzlo vodo. Zabeljen z zaseko je kot samostojna jed. V juho pretlačen pa je dobra zakuha.

11. **Špinačni rezanci.** Naredi rezančno testo iz moke, jajca, soli in meste vode prideni pretlačeno špinaco. Zamesi testo, razvaljaj, osuši in zreži na rezance ali podobno Zakuhaš jih lahko na ponarejeni juhi ali v slanem kropu ter kot samostojno jed daš na mizo. Špinačne testenine se k telečji pečenki prav dobro podajo v omaki, ki jo takole naredi: Na razgretem olju ali maslu zarumeni zrezano čebulo in prav malo česna. Prideni paradižnikove mezge in pusti, da nekoliko vre. Osoli in stresi špinačne testenine, ki si jih dobro odcedila, rahlo premešaj ter daj s telečjo pečenko na mizo.

12. **Špinačne klobase.** Speci tanke omlete in naredi nadev iz pretlačene špinace, dveh jajc, smetane, malo popra in po okusu česna in soli. Vsako omleto namaži s tem nadevom, zvij in položi v z maslom pomazano kozico. Po vrhu polij s smetano in speci. So dobre kot samostojna jed in tudi kot obloga k pečenkam.

13. **Špinačna omletna potica.** Za potico speci velike omlete. Primerno veliko kozico namaži z mastjo. Vsako omleto namaži s istim nadevom kakor klobase. Potica naj bo 3 prste visoka. Raztepi eno jajce in 2 žlici smetane. S tem polij potico po vsej površini, daj v pečico in svetlo-rumeno speci. Zreži in še toplo daj na mizo.

14. **Špinačo dobro skuham,** odcedi, prepraži s čebulo in zelenim petršiljem. Dve žemlji v mleku namočeni, 4 umešane rumenjake prideni in še sneg iz beljakov in 40 dkg gnjati sesekljaj ali zmelji, primešaj in oblikuj cmoke (knedlje), ki jih v slanem kropu počasi kuham. So zelo dobri.

Pravilni razvoj otroka in skrb za njegovo zdravje

V „Našem tedniku“ št. 22 smo pisali o otroku kot dojenčku, to je do starosti enega leta. Od prvega do končanega šestega leta je predšolska doba.

Predšolska ali otroška doba. Imenovati bi jo mogli tudi nevtralna doba; sega od končanega prvega do začetega sedmega leta starosti. V tej dobi dobi otrok prve, mlečne zobe; njegovo telo, tako deček, kot deklica, še ni izrazito, to je, telo obojih si močno sliči, ne kaže nikakih drugotnih spolnih znakov.

V drugem letu starosti dobi otrok 8 zob; do četrtega leta so trup in udje polnejši, od četrtega do sedmega pa vitkejši. V prvem času se otrok debeli, v drugem pa raste. Poseben znak te dobe je poln obraz na vitkem trupu. Čim več zob dobiva otrok, tem bolj se mu obraz podaljšuje. Otrok zraste v drugem letu za 10 cm, v tretjem za 8 cm in v četrtem za 4 cm. Na teži pa pridobi v drugem 3,5 kg, v tretjem 1,5 kg, v četrtem 2 kg.

Mlečno zobovje začne rasti s šestim mesecem; najprej se pokažeta srednja spodnja dva zgornja sekalca, v 20.—30. mesecu je mlečno zobovje popolno. Otrok ima 20 zob. V šestem letu izpodrinejo mlečne zobe prvi veliki kočniki in v 12. letu je stalno zobovje popolno. Razen starostnega ali modrostnega zoba, ki zraste šele med 20. in 30. letom starosti, so vsi zobje razviti.

V tej dobi potrebuje otrok mnogo gibanja, iger, telesnih vaj. Zlasti šumne igre mu ugajajo. V njem je polno sil, ki se hočejo sprostiti v glasnem in šumnem nastopu. Glede iger je vredno pripomniti, da je umestno gojiti skupne, družabne igre. Tako se goji v otroku čut družabnosti in se otroci med seboj vzgajajo. Najboljše so igre, ki silijo otroka, da misli, ki vzbujajo v njem smisel za skupnost in pomoč slabotnejšemu. Pa tudi igre, ki goje in razvijajo telesno moč in spretnost, so važne. Izmed telesnih vaj so važne zlasti one, ki otroka disciplinirajo, ga navadijo na red in mu omogočajo rast ter harmoničen razvoj telesa.

Starši naj nadzirajo razvoj telesa, da odkrijejo napake ter jih skušajo odpraviti.

Proti koncu prvega leta začne otrok poskušati govoriti; sredi drugega pa začne sestavljati kratke govorne zveze. Ako otrok ob koncu drugega leta še nič ne govori, se je treba posvetovati s specialistom. Sicer se zgodi, da začno govoriti tudi dobro razviti otroci šele v tretjem letu starosti.

Šolska doba sega od 7.—14. leta starosti. V tej dobi se začno na otroškem telesu kazati nebitveni spolni znaki ter se razvije stalno zobovje. Od 7.—10. leta se otrok debeli, od 10.—15. pa raste v dolžino.

V času od 7.—10. leta je telo dečkov in deklic povsem še otroško, vendar je mišičje dečkov izrazitejše in kosti tršaste, a se pri njih nebitveni spolni znaki še ne kažejo; pač pa prihajajo do izraza le-ti pri deklicah. V tem času zraste telo za 9 cm; pri dečkih pridobi na teži za 4,5 kg, pri deklicah pa 5,5 kg. V prvem letu zraste za 4, v drugem za 3, v tretjem za 2 cm.

Pri dečkih se razvijajo zlasti prsi in pleča, pri deklicah pa boki, zgornji del stegen in sedalo; sploh postajajo deklice polnejše, dečki vitkejši. Trup dečka je bolj tršast, deklice bolj poln. Vendar je telo obojih povsem še otroško.

Od 10.—15. leta, ko otroci rastejo, se potegne telo za skoro 30 cm, to je od 130 na 160 cm in se poveča teža dečkov od 26 na 47 kg, deklic od 27 na 52 kg. Deklice rastejo hitreje nego dečki; vendar jih dečki ob koncu te dobe prehitijo. Dočim se deklice razvijajo v tem času v prave ženske, so dečki po telesu še otroci. Deček 15 let je sicer tako velik kot enako stara deklica, toda je po svojem telesnem, duševnem in spolnem razvoju daleč za deklicami.

To je normalno. Opazujemo pa tudi izjeme, ko so dečki zgodaj zreli, kar pa zanje ni dobro. Praviloma naj velja, da je za pravilni in nemoteni harmonični razvoj mladostnika tem bolje, čim dlje ostane otrok.

V tej dobi so otroci občutljivi za razne bolezni, zlasti one, ki so v zvezi s šolo n. pr. kratkovidnost, ukrivljenost hrbtenice (na desno ali levo, kar je v zvezi z nošnjo knjig in bremen), slabokrvnost, glavobol, razne kužne bolezni, pa tudi adenoidne vegetacije, kot povečana žrelnica, ki sega v zadnji del nosne votline in povzroča težko dihanje, dihanje skozi usta, smrčanje in telesno ter duševno manjvrednost, so precej razširjene. Če se ta pojav ne zmanjša sam od sebe, ga je treba operativno odstraniti.

V obdobju **spolnega zorenja** (pubertete), ki začne pri deklicah sicer že kmalu po 12. letu starosti, pri dečkih pa šele po 14. ali 15. letu, se najbolj razvijajo bistveni in nebitveni spolni znaki. S telesnimi spremembami se kažejo tudi duševne; mladostniki postajajo nevojni, zadirčni, dekleta zaprta sama vase in rade jokajo. Od bolezni opazujemo pogosto slabokrvnost. Konec te dobe je spolna godnost, ko se je razvil iz dečka fant, mladenič, iz deklice pa deklé.

NOVO ZDRAVILO PROTI RAKU

Na letnem zborovanju Ameriškega društva za raziskovanje raka so poročali o novem zdravilu, ki se je izkazalo kot začasno uspešno sredstvo proti nekaterim primerom leukemije, neke vrste raka belih krvnih teles. Novo zdravilo so poizkusili v Memorial centru za raka in sorod. bolezni.

V polnem delu je iz naše srede odpoklical Gospod življenja na večno plačilo

Mons. dr. Alojzija Odarja

našega dekana, rednega vseučiliškega profesorja in bivšega rektorja.
Buenos Aires, dne 20. maja 1953.

SLOVENSKA BOGOSLOVNA FAKULTETA
IN LJUBLJANSKO SEMENISČE

Sobratom duhovnikom in vsem drugim slovenskim rojakom po svetu sporočamo, da je umrl dne 20. maja 1953 zjutraj v župniji sv. Julije v Buenos Airesu mil. gospod

Monsignor dr. Alojzij Odar

hišni prelat Nj. Svetosti, dekan ljubljanske teološke fakultete v Argentini in redni profesor cerkvenega prava.

Pogreb je bil po pogrebni maši, ki je bila v četrtek, dne 21. maja 1953, ob 9. uri v cerkvi sv. Julije, na pokopališču Chacarita v Buenos Airesu.

DUHOVNIKI LJUBLJANSKE ŠKOFIJE

Vsem slovenskim rojakom v domovini in po širnem svetu sporočamo, da je v sredo, dne 20. maja 1953, Vsemogočni nenadoma poklical k sebi mil. gospoda

Mons. dr. Alojzija Odar-ja

hišnega prelata Nj. Svetosti, dekana ljubljanske teološke fakultete v izseljenstvu in rednega profesorja cerkvenega prava, ustanovitelja in predsednika Slovenskega katoliškega kulturnega sveta, znanstvenega delavca, pisatelja in organizatorja katoliškega znanstvenega in kulturnega dela.

Prosimo Boga za obilno plačilo njemu, ki je ves živel za božje kraljestvo v svojem narodu.

Društvo Slovencev

Slovensko katoliško akademsko starešinstvo

Konzorcij revije
„Duhovno življenje“

Slov. katoliški kulturni svet

Kärntnerische Landes-Brandschaden-Versicherungs-Anstalt

(Koroška deželna zavarovalnica za škodo po ognju)
CELOVEC, Alter Platz 30

sporoča, da je odprt zaradi prekomernega obsega dela

**Okrajni urad v Beljaku
Kaiser-Josef-Platz 3 Tel. št. 45-55**

od srede, dne 3. junija dalje, samo po 4 dni v tednu in sicer ob torkih, sredah, četrtek in sobotah v času od 9. do 11. ure dopoldne.

MALI OGLASI

Iščem službo za hišnika ali pa za hišnega delavca. Ponudbe na upravo lista.

Akumulatorje za traktorje in avtomobile dobavlja Wieser v Celovcu-Klagenfurt, Paradeisergasse 10.

3-mesečne jarčice pasme Rhodeländer, New-Hampshire, italijanske, stare štajerke od srede junija na prodaj. Enodnevni piščanci vseh pasem vsako sredo do konca junija. Perutnistvo Zuber, Elbfhof, Celovec-Klagenfurt.

Za S 250.— mesečno dobite
TOVARNISKO NOVO MOTORNO KOLO
Potuznik, Celovec-Klagenfurt
St. Rupprechter Str. 4. Tel. 35-23.

Glasba - pihala - note - gramofonske plošče. Največja izbira. Nizke cene.
Musikhaus Hergeth
Celovec, Burggasse 23

PRODAJA

Po zadnjih 4 mesecih 31.786 ZADOVOLJNIH KUPCEV, to je najboljši dokaz za: **PRI MODENMÜLLER-ju GRAZ NAROČENO, PRIHRANI MNOGO ČASA, PRIHRANI MNOGO DENARJA.** — Zahtevajte neobvezno naše brezplačne cenike, pregledajte jih in primerjajte naše ponudbe in tudi vi boste takoj noročili. — **POLNA GARANCIJA, ZATO NOBEN RIZIKO ZA VAS:** Ako vam ne ugaja, takoj zamenjamo ali vrnemo denar. **SPECIALNA RAZPOSILJALNA HIŠA MODENMÜLLER od 1894, GRAZ, MURGASSE.**

Fotografski in kino-aparati ter ves pribor pri **FOTO-KOFLER**, Beljak, Bahnhofstrasse 15.

Garantirano trajne frizure, barvanje las prirodno pristno — kite. — **Zotter**, Celovec, Salmstrasse 3.

NAŠ SLAGER! Lumberjack, Ta Napa-usnje, siv, moder, zelen S 590.— Specialna trgovina za usnjena oblačila Christoph Neuner, Celovec, St. Veiter Strasse.

IRHOVKE kupujte sedaj. Specialna trgovina za usnjena oblačila, Christoph Neuner, Celovec, St. Veiter Strasse.

CELOVEC-KLAGENFURT
Prechtl
Od 5.—11. VI.: „Tausend rote Rosen blühen“

Stadttheater
Predstave ob 16. in 18. uri.
Od 5. VI.—11. VI.: „Das letzte Aufgebot“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku
Od 6.—7. VI.: „Ideale Frau gesucht“
Dne 10. VI.: „Epilog“

Za Vaš denar največ blaga!

Kar mi nudimo, je tako poceni, da je vredno tudi daljšo pot podvzeti do nas, kajli potne stroške krijejo naše tako nizke cene.

ZA GOSPODE:	šilingov	ZA DAME:	šilingov
Trpežne obleke od	280.—	Balonski plašči od	288.—
Modne obleke od	390.—	Štajerski kostumi	398.—
Sportne obleke	448.—	Sportni kostumi	476.—
Kangarn obleke	590.—	Gabardine kostumi	598.—
Gabardine obleke	679.—	Sportne hlače	59.—
Ia — Cord obleke	882.—	Modna krila	29.80
Štajerske obleke	348.—	Poletne bluzice v modnih barvah	25.80
Koroške noše	590.—	Pletene bluzice, slager!	25.80
Sportni sakoji	220.—	Poletni puloverji v devetih barvah	29.90
Jopice iz lodna	135.—	Kuli jopice, pletene	62.50
Amerajon hlače, dolge	120.—	Poletne obleke	57.50
Gabardine modne hlače	197.—	Volnene kopalne obleke, enobarvne	63.—
Hlače iz blaga, dolge	88.—	Garniture perila	15.60
Poletne hlače, kratke	53.50	Spodnja krila od	19.50
Usnjene hlače, slager!	190.—	Ripp hlače	7.80
Plašči iz balonske svile	298.—	Gumijasti stezniki	12.80
Modne srajce	43.40	Svilene nogavice	9.80
Oxford — in delavske srajce	39.—	Nogavice na levo šite	17.80
Svilene Polo — srajce	52.90	Nylon nogavice	26.40
Hämmerle — „Busch“ srajce	58.50	Perlon nogavice	26.90
Modni telovniki, barvasti	26.—	Nogavičke, kratke	5.40
Charmeuse spodnje hlače, kratke	17.90	Predpasniki z naramnicami, pisani	16.50
Kratke nogavice, pisane	8.30	Predpasniki iz klota	18.50
Kopalne hlače, triko	13.30	Georgette rute	12.90

	šilingov		šilingov
Žepne rutice, pisane	4.80	Macco majice, črkaste od	11.—
Pralno blago od	9.70	Hlače iz klota od	9.90
Vistra za obleke, vzorčasto od	10.60	Blago za pregrinjala, 120 cm	19.50
Poletno blago od	12.20	Posteljno blago, rožasto, 80 cm	10.60
Bombažni shantung	12.70	Posteljno blago, rožasto 120 cm	15.60
Zephir za dečve	11.30	Blago za kuhinjske brisače, 45 cm	7.60
Blago za predpasnike, pisano	8.50	Domača tkanina, 80 cm	8.80
Svileno blago, vzorčasto	17.—	Posteljno blago, 120 cm	15.40
ZA OTROKE:		Damastni gradl, 120 cm	19.50
Deške obleke, vel. 3, od	170.—	Prešite odeje (kovtri) od	99.—
Deške hlače, kratke, vel. 3	29.30		
Hlače iz žameta, kratke, vel. 3	85.—		
Knickerbocker, vseh vel. 2 do 12	49.90		
Usnjene hlače, kratke, vel. 3	43.40		
Modne hlače iz blaga, dolge, vel. 3	65.—		
Usnjene hlače	63.40		
Otroške srajce, polo od	13.—		
Kopalne hlače od	7.80		
Kopalne obleke, za 10-letne, od	23.—		

Naši kupovalci trdijo mi dokazujemo:
DOBRO BLAGO — AMPAK CENEJŠE!

Najbolj obiskovana trgovina na Koroškem

DIETMAR WARMUTH & Co.

BELJAK — VILLACH, Hauptplatz 22